

VEČ STALNE IN KONKRETNE POMOČI OSNOVNIM FRONTNIM ORGANIZACIJAM NA VASI

Graditev socializma terja danes od naše vasi vedno večji prispevek. V tem boju za večji prispevek je potrebno tudi bolj intenzivno politično delo. Politično delo na vasi pa zastavlja danes aktivno vrsto raznih vprašanj.

Vsak delovni človek na vasi razume, da brez temelja našega socialističnega gospodarstva, brez težke industrije in elektrifikacije, ne moremo govoriti o napredku naše države. Brez razvite industrije tudi ni blagostanja, ker le moderna tehnika omogoča človeku lažje delo na vseh področjih, tudi v kmetijstvu, in mu daje to, kar potrebuje za lepše življenje. Da pa bomo našo socialistično industrijo zgradili, kot določa petletni plan, vedno odločneje posegamo po obsežnejših rezervah, ki so predvsem na vasi. Od naše vasi zahteva razvijajoča se industrija vedno več delovne sile in vedno več kmetijskih proizvodov za prehrano narastajočega delavstva, hkrati pa ustvarja tudi delovnemu kmetu lepše življenje. Ustanavljanje kmetijskih obdelovalnih združenj, zbiranje odločne delovne sile na vasi za kapitalne graditve in industrijo, odkupi in pravilna progresivna odmera dajatev kmetov so osnovne naloge, ki jih mora znati pravilno in odločno reševati politični aktiv na vasi.

Te osnovne naloge pa so okrajni celo različno reševali. V ljubljanskem okraju obsega socialistični sektor kmetijstva že 60%, v avgustu so izpolnili plan vključevanja delovne sile v industrijo s 108%, frontno brigado pa so organizirali že do 6. avgusta. Ljubljanski okraj je bil že v juliju prvi pri mobilizaciji delovne sile; v tekmovanju, ki ga je napovedal, pa se zdi, da je tudi v avgustu prvi. Okraj Krško, kjer imajo do sedaj samo štiri kmetijske obdelovalne zadruge, pa je na primer izpolnil v avgustu plan mobilizacije delovne sile le s 7%, da ne govorimo o frontonih za brigado, kjer je rezultat še slabši. Tudi okraj Grosuplje je izpolnil le tretjino svojih obveznosti. To je le nekaj primerov, številk pa različno govore, da je politično delo in s tem povezani pravilni izvajanje ekonomskih ukrepov zelo različno. K temu je treba dodati, da so prav v krškem okraju odmero dajatev visoko presegli, ker so tako hoteli doseči izvršitev nalog. Dosegli pa niso nobenih vidnih uspehov, nasprotno, tak nerazumni ukrep je zbudil nezadovoljstvo. To je posledica slabega, neustreznega političnega dela in pomanjkljivega tolmačenja raznih ekonomskih ukrepov, ki so, če se pravilno izvajajo, lahko orodje za izrivanje kapitalističnih elementov. Podoben način administrativnega birokratskega dela, brez poglobljene in konkretne razmere v vaseh in brez stalnega in vztrajnega pojasnjevanja bi lahko zasledili še drugod.

Take neuspehe je treba v veliki meri pripisati nenadržanosti v delu okrajnih političnih aktivov. Okrajni odbor Osvobodilne fronte šostanj je na primer v juliju poslal na teren 100 aktivistov — članov okrajnega OF odbora in množičnih organizacij ter okrajnih namestencev — ki so se drugi dan že zopet vrnili in poročali samo, koliko bi bilo mogoče še pridobiti v vaseh ljudi za zaposlitev v produkciji. V okrajih Celje-okolica in Kamnik so odhajali aktivisti na teren brez točnih planov in konkretnih nalog. Tak način »političnega dela« seveda ne predstavlja nobene pomoči osnovnim frontnim organizacijam, ki pod vodstvom partijskih organizacij nosijo na svojih ramah vso težo političnega dela na vasi. Često se celo zgodi, da je v vasi po več aktivistov e okraja hkrati, ki vsak za svoje področje sporočajo naloge. Taki okrajni aktivisti, ki pridejo v vas in sporoče samo naloge ter ugotovijo stanje, ne pomagajo pa, da bi se osnovna organizacija znašla, da bi odstranila napake in da bi vaški aktivisti bolje prišli za delo, ne morejo mnogo koristiti. V nekaterih primerih pa gredo okrajni aktivisti v drugo skrajnost, da naloge sami izvršujejo mimo osnovnih organizacij v vaseh.

Lenin je dejal, da sta pri organizacijskem vodstvu najpomembnejša izbira ljudi in preverjanje nalog. V kampanjskem načinu dela, ko aktivisti brez točno in konkretno določenih nalog prihajajo v vasi, in sicer vsako po v drugo vas, sporoče naloge in zopet odidejo, pa o nekem preverjanju sploh ne more biti govora. Tak kampanjski način dela je bil največkrat kriv, da so bile vsake organizacije dejansko brez prave pomoči. Tam, kjer se naloge ne preverjajo, zvojeni organizacija, dobri člani poslanih mladih, ogrožena pa je tudi izvršitev delovnega plana. Ni čudno, da ob dosedanjem načinu dela, ko je praktično vsak okrajni aktivist odgovoren za ves okraj, ker hodi v vasi v vas, hkrati pa ni odgovoren za nobeno konkretno določeno naloge, čisto celo ta okrajni aktivist sam izgubi pravo voljo do dela, osnovne frontne organizacije pa se ob taki površni pomoči ne utrjujejo in ne znajo same reševati številnih ter važnih nalog. Prav tak kampanjski način dela je tudi kriv takih primerov, kot so v vaseh Struga, Krka, Kompolje in Kočevje v grospoljskem okraju, kjer se vaški frontni odbori po izvolitvi niso še niti enkrat

sestali. V istem okraju v Zagradu pa ni niti ene žene v VOOF in odgovarja za povezavo z AFZ organizacijo moški, zaradi česar seveda AFZ organizacija ne dela, v KLO Krka pa je na pr. za tajnika kmet, ki je pri obvezni oddaji sam zastajal prašiča.

Bogale izkušnje v političnem delu na vasi jasno dokazujejo, da so uspehi mogoči le takrat, če so osnovne organizacije trdne, če ima okrajni odbor točen pregled čez ves okraj in je njegova pomoč stalna in konkretna in če tako vaški kakor okrajni aktivisti poznajo vse posebnosti kraja in so si na jasnem o perspektivi socialističnega razvoja vsakega posameznega kraja. V ljubljanskem okraju so se v glavnem znebili kampanjskega načina dela. Pomoč okrajnega odbora OF vaškim organizacijam je stalna. Vsak okrajni aktivist odgovarja za enega ali več krajevni odborov, ki jih redno obiskuje, jim pojasnjuje direktive okrajnega odbora, se zadržuje dalj časa v kraju in pomaga krajevnim odborom tudi pri uresničevanju nalog. Izkušnje, ki si jih aktivisti izmenjujejo na rednih sestankih okrajnega odbora, prenašajo potem na svoja področja in tako stalno izboljšujejo svoje delo. Ta stalna pomoč osnovnim organizacijam, ki pomeni hkrati tudi preverjanje izvrševanja nalog, je zato rodila v ljubljanskem okraju uspehe. Prav tako pa so znali pravilno uporabljati ekonomske ukrepe, zaostrižiti boj proti kapitalizmu in sabotirjem in skrbeti za povezano delo KLO-jev in množičnih organizacij. Tudi v grospoljskem okraju so v zadnjih tednih začeli z nadržanejšim delom. Zaostrižev razredne borbe na vasi nujno zahteva, da vsak okrajni in krajevni aktivist, kakor tudi celotni odbor točno pozna kraj, v katerem vodi politično delo. Nekateri aktivisti so si pomagali tako, da so si za vsakega kmeta zabeležili, kako izpolnjuje svoje obveznosti do skupnosti. Na množičnih sestankih so znali zato konkretno povedati, kdo je prvi v izpolnjevanju svojih dolžnosti, kdo pa spada v vrsto tistih, ki zavirajo razvoj vasi in ne izpolnjujejo svojih dolžnosti. Namesto splošnih političnih referatov, s katerimi prej niso znali pokazati uresničevanja naše politične linije v konkretnih razmerah na vasi, so na množičnih sestankih prav s tolmačenjem konkretnih prilik in razvoja vasi znali pojasniti in pomagati delovnim kmetom, da so razumeli ekonomske ukrepe, da so znali izolirati razbijalce in spekulante ter so kmetlje uvideli, kakšna je pol njihove vasi v boljšo bodočnost. Posebno na dobropoljskem področju so zato v zadnjih tednih dosegli boljše uspehe pri zbiranju novih delovnih moči za industrijo.

Socializma v vasi ni mogoče graditi samo s posegi od zunaj. Pošteni delovni kmetje, združeni v Fronti pod vodstvom partijske organizacije, si morajo na vasi sami izbojevati boljšo bodočnost. Sami morajo spoznati, da pomeni prenaseljnost vasi revščina, da so odvisni ljudje na vasi mrtev kapital, ki stoji v današnjem boju za socializem ob strani. Delovni kmetje vedo, da terja danes skupnost vedno več od njih in da bodo ta svoj delež lahko dali le, če se bodo združevali v obdelovalne zadruge, ki bodo sprostile odvisno delovno silo, zvišale kmetijsko proizvodnjo in hkrati ustvarjale kmetu lažje in kulturnejše življenje. Vaške organizacije Fronte pod vodstvom partijskih organizacij združujejo v tem boju vse poštene delovne vaščane. Pri tem pa jim je potrebna pomoč, da bodo premagali kapitalistične ostanke in uresničili to, kar jim je nakazala naša Partija. Zato ta pomoč ne more biti samo »sprijiganje«, kot je bila doslej v markaterskem okraju, ampak mora biti konkretna in stalna.

Tovarna vigogne in volnenih izdelkov v Mariboru je izpolnila plan za avgust 114,6%

V mariborskih podjetjih se tekmovanje za višjo storilnost dela vedno uspešneje razvija. Delovni kolektiv tovarne umetnih in navadnih brusov je avgustovski plan presegel za 14%. Največ zaslug za to imajo delavci strugarne, ki so sprito medsebojno tekmovanje redno in enakomerno presegali planske naloge. S presežkom plana prvega polletja in s stalnim preseganjem mesečnih planov v drugem polletju je ta tovarna skorajda izpolnila že septembrski plan.

Od tekstilnih kolektivov pa je v avgustu dosegla največje uspehe tovarna vigogne in volnenih izdelkov. Mesečni plan so izpolnili za 114,6%. Najbolj so se izkazali v obratu vatelina, kjer so mesečno plansko nalogo presegli za 74%. Sledi tkanica, ki je plan izpolnila za 117%, in predilnica s 109,6%. Delovni kolektiv te tovarne dela že za tretjo dekadno septembra. V tem mesecu bodo oprico reorganizacije brigadnega sistema dela dosegli še večje uspehe, saj se je storilnost že v nekaj dneh po reorganizaciji dvignila za nad 10%.

Gibanje za visoko storilnost dela je dejansko gibanje za nadaljnjo krepitev in razvoj socializma v naši deželi

Odgovori ministra za rudarstvo Sv. Vukmanoviča na vprašanja dopisnika »Tanjuga«

Prvo vprašanje:

»Kakšen je pomen gibanja za visoko storilnost dela v rudarstvu za vse naše gospodarstvo?»

Odgovor:

»Gibanje za visoko storilnost dela v rudarstvu, posebno v premogovnikih, omogoča hitrejši razvoj surovinske baze za našo industrijo. Brez razvoja surovinske baze naše dežele ni mogoče industrializirati. Če je razvoj industrije hitrejši od razvoja surovinske baze za industrijo, to se pravi od razvoja rudarstva, tedaj pridemo v takšen položaj, v katerem mora manj razvita surovinska baza v določenem smislu zavreti nadaljnji razvoj industrializacije dežele. To velja zlasti za pridobivanje premoga. Kakor vemo, je premog poleg elektroenergije zelo važna energetska-pogonska baza industrije in prometa. Razvoj industrije in prometa sta torej v določenih meri odvisna od razvoja pridobivanja premoga. Cim več je premoga, tem več je pogonskih surovin za naše tovarne, parnike in železnice.

Zato gibanje za visoko storilnost dela v rudarstvu, ki omogoča povečanje pridobivanja premoga in rud v širokem obsegu, hkrati omogoča neoviran in nagel razvoj industrializacije naše dežele.

Razen tega odpira gibanje za visoko storilnost dela v premogovnikih boljše perspektive glede preskrbe mest in prebivalstva z zadostnimi količinami premoga. Problem preskrbe našega delovnega prebivalstva s kurivom še vedno ni popolnoma rešen. Večja storilnost dela v

premogovnikih pa pomeni več premoga za široko potrošnjo, pomeni boljše preskrbo prebivalstva s premogom.

Gibanje za visoko storilnost dela v rudarstvu omogoča nadalje znatno povečanje tako pridobivanja premoga, kakor tudi industrijske proizvodnje v splošnem. Kolikor bo gibanje za visoko storilnost dela v premogovnikih zavzelo širok obseg, toliko bo naše delovno prebivalstvo ne le preskrbljeno z zadostnimi količinami premoga, marveč bo premog dobilo po znatno dostopnejših cenah. Prav tako, kolikor bo gibanje za visoko storilnost dela v rudarstvu zavzelo širok obseg, toliko bo naša industrija preskrbljena s premogom in ostalimi surovinami ne le v zadostnih količinah, marveč tudi po nizkih cenah. To bo omogočilo znatno znižanje stroškov v industriji, to se pravi pocenitev predmetov široke potrošnje, ki jih industrija izdeluje.

Tako vidimo, da ustvarja gibanje za povečanje storilnosti dela široke možnosti za dvig blaginje naših delovnih ljudi. Znano je, da se lahko socializem zgradi samo v pogojih take storilnosti dela, ki je večja od storilnosti dela v kapitalistični družbi. Tako se ustvarja obilje predmetov široke potrošnje, večja se blaginja delovnih ljudi. Zato je gibanje za visoko storilnost dela v rudarstvu prav za prav gibanje za nadaljnjo krepitev in razvoj socializma v naši deželi. Sodelovali v tem gibanju, dan za dnem dosega visoke delovne učinke, to je socialistična in patriotska dolžnost slehernega delavca do naše socialistične domovine.

Dosedanji uspehi so najboljši odgovor obrekovalcem in sabotirjem zgraditve socializma v naši deželi

Drugo vprašanje:

»Kakšen je pomen gibanja za visoko storilnost dela glede izpolnjevanja plana v rudarstvu?»

Odgovor:

»Znano je, da so tuji in domači kapitalisti v stari Jugoslaviji uresničevali roparski sistem izkoriščanja našega rudnega bogastva. Naše rudnike so sistematično »ropali«, izkoriščali so samo rudo, v kateri je mnogo kovin, rude in premog, ki jih lahko hitreje in ceneje izkoriščamo, raziskovalna dela so opravljali brez načrta. Posledice takšne roparske politike so bile seveda za naše gospodarstvo zelo škodljive, ker so zaradi takšnega načina izkoriščanja propadale velikanske količine dragocene rude in premoga, rudniki pa so zašli v kritičen položaj.

Na drugi strani je bilo za tuje in domače kapitaliste neprimerno bolj rentabilno, da so namesto da bi dvignili stopnjo mehanizacije rudnikov ter s tem povečali njihovo zmogljivost in proizvodnjo, izkoriščali preobilje cenene delovne sile, ki so jo imeli zaradi kapitalističnega družbenega reda vedno na razpolago, in da so tako povečali proizvodnjo in visoke profite. Posledica takšnega kolonialnega roparskega sistema, izkoriščanja našega rudnega bogastva so bile takšne, da so bili mladeni vsi naši rudniki izropani, nemehanizirani, nezadostno razviti in v zelo primitivnem stanju.

Da bi odstranili to dediščino kapitalističnega, kolonialnega sistema izkoriščanja našega rudnega bogastva in naše rudnike dvignili na višjo stopnjo produktivnosti, je bilo treba premagati mnoge težave, ki pa jih doslej še nismo popolnoma odstranili.

Te težave so prvič, v pomanjkanju potrebnih strojev in naprav, s katerimi bi lahko dvignili stopnjo mehanizacije naših rudnikov, zamenjali ročno delo s strojnimi, odstranili stare in obrabljene stroje in tako delo v rudnikih delovnim ljudem olajšali ter povečali storilnost dela. Z višjo stopnjo mehanizacije naših rudnikov bi torej lahko zamenjali znaten del delovne sile, ki zdaj dela v rudnikih, in jo sprostili za delo v novih rudnikih, kakor tudi za delo v drugih gospodarskih panogah, hkrati pa bi dvignili storilnost dela v rudarstvu na višjo stopnjo. Tega problema mehanizacije naših rudnikov doslej nismo mogli v celoti in zadovoljivo rešiti, ker so dežele Informbiroja sistematično sabotirale dobavo strojev za rudarstvo, ki smo jih bili narežili pri njih, in s katerimi smo računali, kakor tudi zato, ker naša težka industrija še vedno ne more zadostiti potrebam rudarstva po strojih. Na drugi strani je velika, čisto nepremostljiva težava tudi pomanjkanje delovne sile, s katero bi vsaj za nekaj časa nadomestili pomanjkanje mehanizacije, dokler se naša težka industrija ne bo usposobila, da bo preskrbovala rudarstvo s potrebnimi stroji in v zadostnih količinah. Nizka stopnja mehanizacije naših rudnikov torej zahteva — ker proizvodnja tedaj boljša narašča — čedalje večje število delavcev, mi pa ne moremo vedno vsem tem potrebam po delovni sili hitro in v skladu z naraščajočo proizvodnjo zadostiti. Zato nam v glavnem delovne sile stalno primanjkuje.

Z gledišča teh težav dobiva gibanje za visoko storilnost dela v rudarstvu izredno velik pomen za izpolnjevanje proizvodnih planov v vsakem našem rudniku. Naši rudarji, ki so sprožili socialistično tekmovanje za visoko storilnost dela, so v praksi pokazali, da lahko vsaj za zdaj v pridobivanju premoga in ostalih rud, dosežemo z razpoložljivimi sredstvi mehanizacije in obstoječim številom delavcev neprimerno večje rezultate, to da le ob zboljšanju organizacije dela. To pomeni, da lahko gibanje za visoko storilnost dela v rudarstvu v določenih meri reši tudi trenutno vprašanje pomanjkanja delovne sile (seveda, kolikor bo zavzelo množični obseg) in omogoči, da se v vsakem rudniku izpolnijo plani z obstoječo delovno silo.

Na drugi strani rešuje gibanje za visoko storilnost dela v rudarstvu, čeprav v manjšem obsegu, tudi vprašanje mehanizacije naših rudnikov. Kakor vemo, temelji to gibanje med drugim tudi na racionalnem izkoriščanju obstoječih tehničnih sredstev, na izkoriščanju strojev, ki niso v pogonu itd.

Tretje vprašanje:

»S čim si lahko pojasnimo dosedanje uspehe, ki so bili doseženi v socialističnem tekmovanju za visoko storilnost dela v rudarstvu?»

Odgovor:

»Gibanje za visoko storilnost dela v rudarstvu se je razvilo iz zavestnega boja za izpolnitev plana, ki ga bijeta naš delavski razred in delovno ljudstvo naše dežele pod vodstvom Komunistične partije in tovariša Tita. Naši delovni ljudje vedo, da pomeni sleherni uspeh v proizvodnji za vse naše narode in tudi za naše same nenehno zboljševanje življenjskih pogojev in krepitev naše socialistične domovine. Korenine dosedanjih uspehov na vseh delovnih petletke so v zavesti naših delovnih ljudi, da je treba socializem v svoji domovini zgraditi z lastnimi silami. Ni naključje, da se je gibanje za visoko storilnost dela v rudarstvu razvilo v času zaostrene gonje proti naši Partiji in naši deželi, v času ekonomske blokade in sistematičnega prizadevanja dežel Informbiroja, da bi zgraditev socializma v naši deželi onemogočile. Dosedanji uspehi v boju za visoko storilnost dela so najboljši odgovor obrekovalcem in sabotirjem graditve socializma v naši deželi, ker ti uspehi ne bi bili možni, če se naši delovni ljudje

ne bi zavedali dejstva, da grade socializem v svoji deželi, da z lastnimi silami grade sebi in svojemu ljudstvu lepšo bodočnost.

S tem si lahko predvsem pojasnimo dosedanje uspehe v socialističnem tekmovanju za visoko storilnost dela v rudarstvu.

Dosedanje uspehe si lahko nadalje pojasnimo s pravilno organizacijo dela na delovnih mestih in izkoriščanju vseh možnosti, ki jih nudi brigadni sistem dela. Rudarji, ki so sprožili socialistično tekmovanje za visoko storilnost dela, so delo na delovnih mestih tako porazdelili, da je slehernemu delavcu omogočeno, da z neproduktivnim delom ne izgubi niti minute časa. Vse faze dela v zvezi s kopanjem in odvažanjem premoga so medsebojno tako vskladili, da druga za drugo enakomerno teko, da med njimi ni nobene časovne vrzeli. Taka ko en delavec koplje premog, ga drugi naklada, tretji odvažajo naložene vagončke, četrti dovažajo prazne vagončke itd. Vsa delovna brigada dela kot celota, vsak njen član pa nepretrgoma opravlja svoje delo, strogo pazi na sleherni svoj gib in skrbí da ne gre v zbugo nobena minuta časa. Pri tem uporablja brigada stroje in naprave tako, da nenehno obratujejo s polno zmogljivostjo, brez zastoja. Isto velja za vagončke. Brigadam se je posrečilo stoodstotno izkoristiti možnost manipulacije z vagončki, tako da noben vagonček ni stal dlje kakor je potrebno, da ga nalože, odpeljejo iz rudnika in pripeljejo praznega nazaj.

Z drugimi besedami, rudarji so spoznali, da je pravilna porazdelitev dela med delavci na vsakem delovnem mestu ter polno izkoriščanje mehanizacije in naprav prvi pogoj, da dosežemo v socialističnem tekmovanju za visoko storilnost dela uspehe. Rudarji so spoznali, da so vasa opravila na delovnih in rudniških medsebojno povezana in da če eno delo ni o pravem času opravljeno (n. pr. podpiranje), neogibno nastane zastoj pri drugem opravilu (n. pr. pri kopanju premoga). Iz tega sledi, da morajo biti tudi delavci, ki opravljajo to delo, nujno povezani v kolektiv (brigado), v katerem je vsakemu delavcu točno odmerjen čas, v katerem bo opravil poverjeno mu delo. Zato je uspeh rudarjev, ki so sprožili tekmovanje za visoko storilnost dela, hkrati tudi uspeh brigadnega sistema dela. Njihova zasluga je, da so na svojih delovnih in polni meri uporabili brigadni sistem dela, katerega izhodišče so prav načela, o katerih sem prej govoril.

Dosedanje uspehe si lahko nadalje pojasnimo s tem, da so začela tehnična vodstva rudnikov reševati tehnična vprašanja v skladu z možnostmi povečanja proizvodnje in delovnih učinkov. Praksa je namreč na pr. pokazala, da v mnogih rudnikih niso bili rešeni tehnični problemi prevoza, katerega zmogljivosti niso ustrezale možnostim pri kopanju rude. Tako se je mladeni porsod pokazalo, da ni dovolj vagončkov in da se zato nakopana ruda kopiči na delovnih mestih in da nastaja zastoj v nadaljnjem kopanju rude. Ali pa se je pokazalo, da v mnogih rudnikih ni dvojnih tirov in da tudi zaradi tega nastaja zastoj v odvažanju nakopanih količin rude, čeprav je dovolj vagončkov itd. Brž ko so tehnična vodstva rešila tehnična vprašanja v skladu z možnostmi povečanja storilnosti dela, je bilo možno doseči tudi večje delovne učinke.

Dosedanje uspehe si lahko pojasnimo tudi s pojavom, da naši prvaki med rudarji v rudnikih in celih rudarskih kolektivih sodelujejo pri reševanju vseh vprašanj v zvezi z organizacijo dela na delovnih mestih. Reševanje vprašanja organizacije dela in pospeševanje proizvodnje ni več stvar izključno tehničnega vodstva, marveč tudi stvar, s katero se ukvarjajo prvaki med rudarji in rudarski kolektivi v celoti. Tudi takšno sodelovanje je omogočilo, da smo dosegli uspehe v boju za visoko storilnost dela v rudarstvu. Slednjč so bili ti uspehi možni tudi zato, ker so rudarji spoznali, da lahko visoko storilnost dela dosežemo samo, če sleherni delavec nenehoma izpopolnjuje svoje strokovno znanje in postaja mojster v svojem delu.

Razširitev tega gibanja na druge panoge našega gospodarstva bo neprecenljivega pomena

Vprašanje:

»Kaj mislite o nadaljnjem razvoju gibanja za visoko storilnost dela v rudarstvu?»

Odgovor:

»Gibanje za visoko storilnost dela v rudarstvu je za zdaj zajelo samo velike rudnike, čeprav imamo vse pogoje, da se razvije v vseh rudnikih. Treba je samo nadaljevati prakso, da naši najboljši rudarji in rudarske brigade obiskujejo rudnike, v katerih to gibanje še ni pognalo korenin, da bi v praksi pokazali, kako je treba organizirati delo na delovnih mestih in razviti socialistično tekmovanje za visoko storilnost

dela. Prav tako je potrebno pošiljati najboljše rudarje in rudarske brigade iz rudnikov, v katerih se gibanje ni razvilo, v rudnike, v katerih se je razvilo, da bi ti prvi v praksi videli organizacijo dela in socialistično tekmovanje za visoko storilnost dela in da bi znali pridobiti izkušnje uporabiti po vrtniti v svoje rudnike. Z drugimi besedami, treba je organizirati prenašanje izkušenj v vseh rudnikih, kjer se gibanje ni dovolj ali pa sploh ni razvilo.

Nadalje, gibanje za visoko storilnost dela v rudarstvu še vedno ni zajelo vseh delavcev v rudnikih, kjer je nastalo

(Nadaljevanje na 2. strani.)

Sirotanovićevo gibanje zajema vedno več strok

Razdrh Anton iz tovarne »Sava« je v osmih urah napravil 23 avtomobilskih plašev in presegel normo za 225 %

Kranj, 3. septembra. Obveznost, ki so ji dali kranjski delavci na večeršnjem protestnem mitingu, so začeli že takoj danes izpolnjevati. Kot prva sta se vključila v tekmovanje Razdrh Anton iz »Sava« in Sibelj Angela iz »Inteksa«.

V tovarni »Sava« je bilo že navsezgodaj zelo živahno. Pred tovarno in v mestu so namestili delavci zvočnike, ki so vsaki dve uri poročali o rezultatih, ki jih dosegajo Razdrh Anton, Okrasli so tudi delovni prostor. Med delavci, pa tudi po vsem mestu je vladalo veliko zanimanje, ali se bo posrečilo Razdrhu doseči in preseči postavljeno normo.

Ko je zvočnik objavil ob osmi uri zjutraj, da je Razdrh naredil v prvih dveh urah šest avtomobilskih plašev za tovarno avtomobile, so upravičeno upali, da bo danes postavljen rezultat, kakršnega še ni bilo do sedaj v tovarni, saj znaša norma za osem ur dela sedem avtomobilskih plašev. Razdrh, ki je povprečno izdeloval po enajst plašev v osmih urah, spada med najboljše delavce. Rezultat, ki ga je postavil Razdrh v prvih dveh urah dela, se ni spremenil tudi pri nadaljnjem delu. Čeprav je imel med delom trikrat po pet minut zastoja zaradi prekinitev električnega toka, je v osmih urah napravil 23 avtomobilskih plašev in s tem presegal normo za 225 %. Uspeh Razdrha in njegove odlične pomočnice Serjun Alojzije je predvsem v dobri organizaciji dela in v velikem delovnem poletu. Vseh osem ur tekmovalja sta Razdrh in Ser-

junova gledala, da ni bila niti ena kretanja odveč in je bila vsaka minuta najbolj racionalno izkoriščena.

Po končanem tekmovalju in razglasitvi rezultata je nastalo med delavstvom v tovarni veliko navdušenje. Delovni tovariši so pristopili k Razdrhu in Serjunovi ter jim čestitali, prav tako pa so jim čestitali tudi vodstvo in partijska organizacija tovarne. Dobila sta lepe nagrade.

Razdrh Anton je v svojem tekmovalnem uspehu izjavil: »Ves teden sem poskušal, kako bi izboljšal delovni postopek, kar mi je po mnogih poskusih tudi uspelo. Že večerj sem naredil v dveh urah šest avtomobilskih plašev. Danes pa sem to normo obdržal vseh osem ur. Mnogo mi je pripomogla k uspehu pomočnica Serjunova, ki je točno podajala material. Vesel sem, ako bo ta način organizacije dela dal pobudo tudi drugim delavcem te stroke, kajti tudi z našimi delovnimi uspehi bomo razkrinkovali laži, ki jih širi ZSSR in države ljudske demokracije o Jugoslaviji.

Razdrh dela šele dva meseca na stroju. Te vrste stroje smo dobili iz češkoslovaške z veliko zamudo in so zastarelega tipa, tako da jih v CSR sploh niso uporabljali. Strokovnjaki in delavci tovarne so morali te stroje prej predelati, da so dosegli na njih večjo storilnost. Čeprav je Razdrh delal na stroju, ki ima mnogo manjšo storilnost, kakor najmodernejši češkoslovaški stroji, je vendar prekosil rezultat najboljših češkoslovaških delavcev na modernih strojih za tri avtomobilske plašče.

Sibelj Angela je na šestih statvah brez pomočnice preseгла tehnično normo za 28,5 %

Tudi v tovarni »Inteksa« so imeli danes popoldne velik dogodek. Šestkratna udarnica Sibelj Angela, ki se je večerj na protestnem mitingu zavezala, da bo dosegla največjo možno storilnost na strojih, je danes z velikim elanom začela izpolnjevati svojo obveznost, čeprav je vedela, da nima normalnih pogojev za tekmovalje. Tovarna je bila namreč v preteklem mesecu v stalni borbi s pomanjkanjem, kakor tudi s slabo kvaliteto surovin in ji zato ni mogla nuditi odgovarjajočo kvaliteto bombažne preje.

Toda Angele vse te ovire niso motile. Z veliko spretnostjo in koncentracijo je brez pomočnice stregla šestim statvam in že po prvih treh urah dosegla uspeha, kakršni do sedaj še niso bili doseženi v tovarni. Angela je vseh osem ur vzdržala pri istem rezultatu in preseгла normo za 28,5 %, kar se more ob teh pogojih smatrati že za skoraj maksimalno izkoriščanje stroja.

Angela Sibelj je prva začela v tovarni delati na šestih strojih brez pomočnice in s tem postala stara miselnost, da se lahko dela največ na treh do štirih strojih. Po njej so začele delati tudi ostale delavke. S tem je bil storjen pomemben korak v racionalnem izkoriščanju delovne sile.

Po končanem delu so sprejeli Angelo Sibelj delavci in delavke z godbo na čelu in ji iskreno čestitali. Pravtako so ji čestitali in jo obdarili vodstvo podjetja.

Veliki uspehi tekmovalja tekstilnih delavcev v Srbiji

Najboljši kolektiv industrije volnenih izdelkov v Srbiji, »Enotnost« v Grdelici, je nedavno napovedal tekmovalje vsem tekstilnim podjetjem v republiki. Tekmovalje se je razširilo na vsa podjetja, ne le na tovarne volnenih izdelkov. Nekatera podjetja so sestavila brigade najboljših delavcev, ki so jih poslala tekmoval v druge tovarne. Uspehi medesebojnih tekmovalj po tem načinu niso izostali.

Brigada novosaške tovarne »Sonja Marinković« tekmuje v beograjski tovarni »Stalingrad«. Ze prve dni je preseglala normo od 10 do 24 %. Tudi brigade drugih tovarn presegaajo norme. Brigada iz kuleke tovarne »Svoboda« presega v Beogradu normo za 40 %.

(Nadaljevanje s 1. strani.)

Gibanje je zajelo samo najboljšo brigado, ki delajo po novi metodi in dosežejo visoko storilnost dela. Ostale brigade pa delajo po stari metodi in dosežejo visoke storilnosti dela.

Vprašanje:

»Kateri so vzroki takšnega stanja?»

Odgovor:

»Predvsem, tehnično vodstvo rudnikov ter partijske in sindikalne organizacije še vedno niso dovolj vztrajne, da bi zlomile konservativne nazore nekaterih tehničnih voditeljev, ki si vztrajno prizadevajo, da bi se delalo po stari delovni metodi. Tehnično vodstvo ter partijske in sindikalne organizacije še vedno niso dovolj vztrajne, da bi zalele vse delavce v brigade in uresničile novo organizacijo dela na vseh delovnih mestih itd. Premagati te slabosti, to se pravi utrditi brigadni sistem dela, to je naloga, ki čaka naše rudarske kolektive.

Tehnična vodstva si niso dovolj prizadevala, da bi hkrati z uvajanjem nove organizacije dela reševala vprašanje pravičnega vzdrževanja in racionalnega izkoriščanja mehanizacije. Če strojev ne vzdržujemo v redu, če pravilno ne planiramo njihovega popravila, če zmogljivosti strojev ne izkoriščamo v celoti, če stroji ne obratujejo v polnem delovnem času, če iz določenih tehničnih vzrokov ne dajemo maksimuma proizvodnje, te-

daj je jasno, da tudi brigada ne bo mogla doseči uspeha, kar izgubljamo čas, če stroji iz kakršnih koli vzrokov stojijo. Premagati te slabosti, je tudi naloga, ki čaka naše rudarske kolektive.

Tehnična vodstva dalje niso poskrbela, da bi o pravem času pripravila potrebne količine premoga za izkoriščanje, in niso prenašala boja za visoko storilnost dela tudi na pripravljavla dela. Z odstranjevanjem teh slabosti bomo enakomerno in v skladu s izkoriščanjem premoga pripravljali ustrezajoče količine zalog premoga tako, da se bomo izognili težavam, v katere lahko zaide rudnik, če potrebne količine premoga niso o pravem času pripravljene. Premagati te slabosti, to je tudi naloga, ki čaka naše rudarske kolektive. In tako dalje.

Vprašanje:

»V čem je zasluga Alije Sirotanovića, Nikola Skobića in drugih?»

Odgovor:

»Njihova zasluga je v tem, da so dali iniciativno za začetek velikega boja za povečanje storilnosti dela, da so pokazali, kako je treba organizirati delo znotraj brigade in kako je treba pripraviti delovniše za pridobivanje premoga. Zasluge so si pridobili zato, ker so socialistično tekmovalje dvignili na višjo stopnjo, ker so začeli novo fazo v razvoju socialističnega tekmovalja naših delovnih ljudi, v kateri lahko dosegamo visoke delovne učinke in s tem daleč presegaamo planske naloge.

NAJVEČJI DOSLEJ ZNANI REKORD V ZIDANJU je dosežen v Novem Beogradu

Na gradbišču 9 v Novem Beogradu, kjer grade študentska naselja, je Jožef Balazek v petek zjutraj prekosil vse dosežene rekorde v zidanju in dosegel največji doslej znani učinek v zidanju. V 8 urah je sezidal 49,10 kubičnih metrov zidu.

Na gradbišču so je takoj zjutraj začela velika bitka. V eni uri je Balazek sezidal 8,4 m³ zidu, kar je bila že velika zmaga. Imel je dva pomočnika in čez 8 ur je bila bitka dobljena. Zidu je bilo 49,10 m³.

Za tolišen uspeh se mora Balazek zahvaliti predvsem dobri pripravi ter svoji in vneti svojih dveh pomočnikov Adama Jovičiča in Tihomirja Zoriča. Več o novem rekordu v zidanju se je hitro razširila po Novem Beogradu in na gradbišču, kjer se je zbrala velika množica graditeljev, je zaviralo mnogo zastav. Delovni ljudje Novoga Beograda so privedli slavnostni miting, na katerem je prišlo do burnih ovacij maršalu Titu, CK KPJ in našim vrlim zidarjem.

Mežiški rudarji v borbi za večjo storilnost

Mežica, 3. septembra.

V borbo za večjo storilnost v naših rudnikih so posegli tudi mežiški rudarji. Valentin Kapun, sedemkratni udarnik, je prvi povedel v borbo svojo brigado. Kapunova brigada je prišla v četrte tekmovalje za nov dnevni rekord. »Fantje, zdaj bomo pa pričeli temeljito presegati naše norme« — je dejal tega dne udarnik Kapun svojim trem pomagačem, ko so krenili v rov.

Ze prvega dne se je pokazal viden uspeh novega načina dela, čeprav je tekmovalje ovirala okvara pri odvodu rude. Ito se je zgodilo tudi drugega dne. Pri premagovanju te težave so napeli vse sile tudi 3 člani Kapunove brigade, ki so odvažali rudo.

Tekmovalje je tridnevno. Tako je zagotovljen večji uspeh. V četrtek je narval rudar Kapun za 50 m vrtnih lukenj, v petek pa za 51 m.

Danes pa je ves mežiški rudarski kolektiv z zanimanjem pričakoval nadaljnje uspehe Kapunove brigade. Ze pred 13. uro se je zbralo pred izhodom iz rova veliko število rudarjev, toplicev in drugih delavcev revirja.

Nekaj pred 13. uro je prišla z ostalimi rudarji iz jame tudi brigada Valentina Kapuna, ki je tega dne narval za 52 m lukenj. Brigadirji so nakopali 37 ton rude in izpolnili delovni plan brigadne izmene za 185,5 %.

Tekmovalje v rovih je dobilo odmev tudi v mežiški topilnici. Tu sta danes zjutraj ob 5. uri začeli tekmovali brigada Hriberška in brigada Silva Kerta. Kertova brigada je izpolnila svojo 8-urno normo že ob pol-9. uri. Hriberškova pa ob 10. uri. Do 13. ure pa so dosegli pri prvi topilni peči 177 %, pri drugi pa 146 % 8-urne planske naloge.

Tako so začeli v teh dneh tekmovali za večjo storilnost dela v mežiških rudarskih revirjih.

Razingerjeva brigada v Storah je v 38 minutah napolnila Siemens-Martinovo peč

Store, 2. septembra.

Kovinarji v železarni Store so izpolnili v mesecu avgustu svojo proizvodno obveznost s 101,2 % kljub nepredvidenim remontom v martinarni, ki so zavirali proizvodnjo od 9. do 18. avgusta. Po izvršenih popravilih je kolektiv martinarne vložil vse sile, da nadoknadi zastoj v proizvodnji. Po zgledu Alije Sirotanovića so osnovali v vseh izmenah brigade za večjo storilnost in že 23. avgusta je brigada mojstra Razingerja dosegla najboljši čas v polnjenju Siemens-Martinove peči. Peč so napolnili namesto v 3 urah 30 minut v 37 minutah. Ko so za ta uspeh zvedeli v železarni Zenici, je brigada Arleg Sema pozvala brigado Stana Razingerja v Storah na tekmovalje za doseg najboljšega časa v polnjenju Siemens-Martinovi peči. Povabilo so kovinarji Store z navdušenjem sprejeli in so danes pričeli borbo za nove uspehe. Izmena mojstra Razingerja je danes dosegla največji uspeh: 14 moč je v 38 minutah napolnilo peč s 30 tonami železa.

Alija Sirotanović, Nikola Skobić, Alojz Petek, Risto Mijatović, Anton Bičić, Džamal Ramović, Dušan Timotijević, Ibrahim Trako, Mujo Bajrić in drugi naši najboljši rudarji — večkratni udarniki, so ustvarjali in iniciirali uvajanja novih delovnih metod, novih naporov za izpolnjevanje in preseganje petletnega plana. V tem je njihova največja zasluga.

Mladinec Omer Omerhodžić, Ilija Grgić in drugi, so predstavniki novega, mladega rudarskega rodu, ki je razumel pomen izpolnitve plana v rudarstvu za industrializacijo in elektrifikacijo naše dežele. S svojimi uspehi so razširili uspehe, ki jih dosegajo naši slavni mladina širom po vsej deželi, na vseh delovnih petletke in pokazali, da se lahko mladinci hitro usposobijo tudi za delo v rudnikih in uspešno tekmujejo s svojimi starejšimi tovariši.

Alija Sirotanović in drugi rudarji — boreci za visoko storilnost dela — so postali zgled vne in vztrajnosti v izpolnjevanju planskih nalog, zgled socialističnih borec za izpolnitev plana. To so predstavniki zavesti in volje delavskega razreda Jugoslavije, ki hoče in more premagati vse težave, da ustvari sebi in narodu Federativne ljudske republike Jugoslavije lepšo in srečnejšo bodočnost.

Slednjič je samo po sebi razumljivo, da bi bilo razširjenje tega gibanja v rudarstvu na druge panoge našega gospodarstva velikanskega, neprecenljivega pomena.

Protesti delovnih ljudi proti notam vlade SZ

„Vse note, obrekovanja in napadi na našo državo samo krepijo revolucionarni polet naših delovnih ljudi“

V petek zvečer je bilo na Trgu maršala Tita v Kranju protestno zborovanje prebivalcev proti krivičnim in žaljivim notam vlade Sovjetske zveze. Na zborovanju je bilo prisotnih nad 4000 ljudi. Tov. Peter Naglič, organizacijski sekretar Okrajnega komiteja KPS, je v svojem govoru med drugim dejal: »S temi notami hoče Sovjetska vlada tako v vprašanju Slovenske Koroške, kakor tudi v drugih vprašanjih glede mirovne pogodbe z Avstrijo, ki zadevajo koristi naše države, prikriti, da so bili zastopniki Sovjetske zveze v enotni fronti z zapadnimi imperialističnimi vesilami proti naši socialistični državi. Jasno je, da se je Sovjetska vlada, ne pa vlada FLRJ pogajala in pogodila z zapadnimi vesilami.

V resoluciji, ki so jo poslali maršalu Titu, pravijo prebivalci mesta Kranja med drugim tudi: »Ponovno odločno protestiramo in ogorčeno obsojamo vse klevete in laži, s katerimi napadajo informbirojske države na čelu s Sovjetsko zvezo našo socialistično domovino. Ne dovolimo, da bi se kdor koli mešal v naše notranje zadeve ali skušal škodovati naši neodvisnosti. Frontovci mesta Kranja se zavedajo, da prav s delom udarjajo po informbirojevih in razkrinkujejo neutemeljene laži. Osvobodilna fronta mesta Kranja je dala letos 186.232 ur prostovoljnega dela v vrednosti preko 2 milijona dinarjev. — Tovariši Tito! Na tem današnjem protestnem zborovanju Ti objubljam in prisegamo, da čim bolj besno in brutalno nas napadajo, tem odločnejše in tem bolj se bomo borili za čimprejšnjo zgraditev socializma. Nečemo biti odvisni od nikogar. Dovolj je bilo žrtve in krvi za svobodo, ki smo si jo sami priborili in do katere ima vsak narod pravico.«

Delavci in nameščenci delovnega kolektiva tovarne »Triglava« v Trzinu so poslali predsedniku vlade LRS Mihi Marinku s slavnostnega zborovanja ob prevzemu prehodne zastave kot zasluzni kolektiv Ljudske republike Slovenije resolucijo, v kateri pravijo: »Vsi izjavljamo enodušno, da nas v našem delovnem poletu ne more motiti nobena podla kleveta informbirojevcev, niti zadnje nesramne note vlade Sovjetske zveze, paš pa se bomo še trdnje oprijeli naše slavne Partije, ki nas je že v narodnoosvobodilni borbi vodila v svobodo in ki nas tudi danes vodi s hitrimi in krepkimi koraki v socializem.«

Prebivalci VII. terena II. rajona Ljubljane pravijo v resoluciji maršalu Titu: »Naš odgovor na sovražno gonjo in sabotažo držav Informbiroja je: prekoračili bomo plan prostovoljnega dela, ki ga je sprejel naš teren za letošnje leto.«

V tovarni vagonov v Rankovičevem je bil v četrtek velik protestni miting v zvezi z zadnjimi notami Sovjetske vlade. Z mitinga, na katerem je govoril generalajntant Pavle Jakšić, so poslali vladi FLRJ tole brzojavko:

»Delavci in nameščenci delovnega kolektiva tovarne vagonov v Rankovičevem zavračajo vse trditve v notah Sovjetske vlade kot lažne in neresnične. Te note dokazujejo, da je marksizem-leninizem eno, politika Sovjetske vlade in dežel ljudske demokracije pa drugo. Napisane so bile zato, da bi zastrašile vse tiste, ki zagovarjajo marksizem-leninizem, ki se bore za pravilne marksistične odnose med socialističnimi deželami, ki se bore

proti kapitalističnemu izkoriščanju v ekonomskih odnosih med socialističnimi deželami. Te note so naperjene proti vsem tistim narodom, ki hočejo z lastnimi silami hitreje graditi svojo boljšo bodočnost. Toda naj vedo vsi tisti, ki pošiljajo takšne note, da na svetu ni sile in moči, ki bi nas mogla na naši poti zmotiti. Vse note, obrekovanja, laži in napadi na našo deželo, bodo samo še pospešili graditev socializma v naši deželi in okrepili revolucionarni polet naših delovnih ljudi.«

Vojaki in oficirji JA, ki pomagajo graditi avtocesto Ljudske fronte na Reki, pišejo s svojega protestnega mitinga vladi FLRJ:

»Zbrani na velikem mitingu odločno protestiramo proti lažem in klevetam, ki jih vsebujejo note Sovjetske vlade. Iz teh Sovjetskih not se da jasno posneti sovražna težnja, da bi našo deželo prikazali kot nedemokratsko. Pri tem Sovjetski voditelji uporabljajo proti naši deželi izraze, ki ne le da so popolnoma neutemeljeni, marveč do katerih na podlagi mednarodnih odnosov nimajo nobene pravice. To je samo dokaz, kako se skuša Sovjetska vlada brez sleherne pravice vmešavati v notranje zadeve naše dežele.«

Na koncu je v brzojavki rečeno: »Odkrito povejmo, da ni sile in da tudi Sovjetski voditelji nimajo sile, ki bi nas mogla ločiti od naših herojskih voditeljev. Nobeni avtoriteti se ne bo posrečilo, da bi v naših očeh oblatila naša Partija z njenim prekaljenim Centralnim komitejem na čelu, ki je v ognju naše ljudske revolucije in ognju socialistične graditve pokazal svojo zvestobo ideji marksizma-leninizma.«

Delovni kolektiv tovarne težkih železnih strojev »Ivo Lola-Ribar« v Železnikih je na mitingu v znak protesta proti poskusom vlade ZSSR, da bi se vmešavala v naše notranje zadeve, sprejel resolucijo, v kateri je rečeno:

»Izražajoč ljubezen, ki jo gojimo do naše vlade, Centralnega komiteja in tovariša Tita, z gnušom zavračamo vse klevete, s katerimi z raznih strani obmetavajo našo deželo, našo vlado in našo Partijo. Vsem nam je zdaj jasno, kje tiči vzrok, da Sovjetska zveza in dežele ljudske demokracije tako besno napadajo našo deželo, ki gre kljub sabotažam in ekonomski blokadi, grožnjam in lažem čvrstih korakov v socializem. Zato smo ponosni, da je naša Partija s tovarišem Titom na čelu nastopila v obrambo marksističnih načel, v obrambo resnice v mednarodnem delavskem gibanju. Revizionizem in oportunizem, ki sta zavladala v vodstvih informbirojevskih partij v VKP (b) na čelu, prodaja Slovensko Koroško, grožnja in nedemokratsko stališče, izraženo v zadnjih notah vlade ZSSR, nam jasno govorijo, da voditelji VKP(b) in njihovi pomagači izdajajo osnovna načela marksizma-leninizma in padajo na pozicijo oportunizma in revizionizma.

Prepričani smo, da nas nobene psovke, klevete in laži iz Moskve, Prage, Budimpešte in drugih informbirojevskih podružnic ne bodo odvračile z naše poti in da vse to ne more prikriti naših dejanj na poti v socializem. Naš kolektiv bo še nadalje odločno premagoval vse težave, ker se zavedamo stvari, ki jo gradimo in naše poti, po kateri gremo v socializem.«

ZAHTEVAMO, DA NAJ KONGRES SFDM POŠLJE V FLRJ DELEGACIJO, KI BO UGOTOVILA USPEHE NAŠE MLADINE

pravi v protestni resoluciji oblastni odbor LMS Ljubljana

Oblastni odbor Ljudske mladine Slovenije za ljubljansko oblast je poslal kongresu Svetovne federacije demokratične mladine v Budimpešti resolucijo, v kateri protestira proti sovraženemu ravnanju madžarskih oblast, ki delegaciji Ljudske mladine Jugoslavije niso dovolile potovanja v Madžarsko. V resoluciji pravijo med drugim: »Ljudska mladina Jugoslavije je bila ena od ustanoviteljev Svetovne federacije demokratične mladine in je z dejansi po zgledu revolucionarne KPJ in mednarodnega delavskega gibanja dajala svoj delež za utrjevanje enotnosti SFDM in v borbi za mir.

Ogorčeni smo nad tem, da na kongresu ni zastopana naša mladina. Ni nas iznenadilo, da so madžarske oblasti tako kakor za svetovni mladinski festival tudi to pot poizkusile vse, da bi onemogočile vstop naše delegacije v njihovo državo. Iznenadeni pa smo, da izvršni komite SFDM ni posredoval pri madžarskih oblasteh za izdajo potnih dovoljenj.

Ko izražajo v resoluciji protest proti takemu odnosu do jugoslovanske mladine, pravijo nadalje: »Vemo, da je to v zvezi z zloglasno resolucijo Informbiroja. Nekateri so hojijo, da bi naši delegati govorili na kongresu o uspehih naše mladine, o življenju in borbi za socializem, ker bi s tem demantirali informbirojsko propagando iz Moskve, Budimpešte itd. Vendar bo tudi ta poizkus ostal brez uspeha. Resnica o Jugoslaviji prodira čedalje globlje v svet.«

Ob koncu pravijo v resoluciji: »Zahtevamo, da naj kongres SFDM sestavi delegacijo, ki bo prišla v Jugoslavijo in ugotovila uspehe jugoslovanske mladine na licu mesta. Videli bodo na lastne oči

mladinske proge Brčko-Banovići, Samac-Sarajevo, avtomobilsko cesto Zagreb-Beograd, Novi Beograd itd., kar je delo rok naše mladine. Videli bodo polet našo mladine in vsega delovnega ljudstva Jugoslavije, ki pod vodstvom KPJ s tovarišem Titom na čelu zmagovalno gradi socializem in samozavestno odgovarja na vse klevete z vzhoda.

Tudi to zadnje sovražno ravnanje ne bo strlo naše volje. Sli bomo naprej po poti, ki smo si jo začrtali med narodnoosvobodilno borbo in ostali bomo še nadalje v prvih vrstah borbe za mir in utrjevanje solidarnosti demokratične mladine sveta.«

POROČILO »TANJUGA« o likvidaciji jugoslovansko-sovjetskih mešanih družb

Beograd, 3. sept. — Na predlog vlade FLRJ so bila v Beogradu pogajanja med predstavniki vlad FLRJ in ZSSR o likvidaciji mešanih jugoslovansko-sovjetskih družb: Jugoslovansko-sovjetske donavke paroplovne d. d. »Juspad« in Jugoslovansko-sovjetske d. d. za civilno letalstvo »Justas«.

Pogajanja so bila zaključena 31. avgusta t. l. e podpisom protokola o likvidaciji teh družb.

Po tem zapisniku preneha veljavnost sporazumov med tema dvema vladama, ki so bili sprejeti 4. februarja 1947 o ustanovitvi mešanih jugoslovansko-sovjetskih družb.

Zapisnik je stopil v veljavo s podpisom obeh strank.

V današnji številki »Vprašanj naših dni« objavljamo članek Svetozarja Vukmanovića:

KOMUNISTIČNA PARTIJA GROJICE IN NARODNOOSVOBODILNA BORBA

Ker je članek zelo aktualen, smo ga natisnili v večjem številu izvodov »Vprašanj naših dni«, ki jih lahko naročite pri upravi »Ljudske pravice«, Kopitarjeva ulica 6, po ceni 2 din za izvod.

100 LET STOLETNICO JUGOSLOVANSKIH ŽELEZNIC

Žene v železniški službi uspešno nadomestujejo moške

Ze eno uro pred odhodom vlaka se zbere osebje, ki spremlja vlak, v pisarni železniške postaje Ljubljana, kjer ga razporede. Vlakovodja dobi še zadnja navodila, popiše vozeve, zračuna povprečno težo vlaka, sprejema tovarno blago in odredi sprevodnikom koliko in katere vozeve prevzamejo.

V skupini vlakovodja Viktorja Rusa, ki je ena od najboljših, dela kot sprevodnik že dalj kot eno leto tudi tovarišica Marija Novak z Dolenjskega. V službo k železnici je prišla že leta 1947 in je bila po osvoboditvi med prvimi sprevodnicami v Ljubljani.

Tovarišico Novakovo sem poiskala pred odhodom njenega vlaka in prijazna sprevodnica, ki jo imajo vsi radi mi je takole pripovedovala: »Že pred vojno sem vedno želela, da bi se kaj naučila, zato sem že v zgodnji mladosti odšla od doma. Izredno veselje sem imela za železniško službo. Posebno sprevodniška služba me je zelo zanimala. Z obudovanjem in zavistjo sem gledala železničarje, ki so se vozili iz kraja v kraj. Ker pa mi takrat ni bila dana možnost, da bi tudi jaz vršila tak posel, sem se pač morala zadovoljiti s službo kuharice v delavski menzi v Ljubljani. Bila sem prepričana, da ženske niso zmogne izvrševati take službe, a vseeno se mi je

Novak Marija, najboljša sprevodnica na ljubljanski železniški postaji

stalno vrtila misel, zakaj ne zaposle pri tem delu žena, saj smo vendar prav tako sposobne kot moški. Seveda so bile takrat to le moje skrivne misli in želje in smatrala sem jih za neizpolnjive.

Želja, da postanem sprevodnica, pa najsi bo na tramvaju ali pri železnici, me

ni zapustila. Videla sem, da se vedno več žena zaposluje pri delih, ki so jih do nedavnega opravljali samo moški. Opo-gumila sem se tudi jaz in napisala proš-njo za sprejem v sprevodniško šolo. Ne-strpno sem pričakovala rešitve. Čez par dni sem bila že sprejeta. Poslana sem bila v šolo v Maribor, od koder sem se septembra 1947 vrnila v Ljubljano in ta-koj nastopila službo. Sedaj vidim, da je prinesla osvoboditev nam ženam res po-polno enakopravnost, ker nam je dala možnost, da se tudi mi zaposlimo v po-kljico, ki nas veseli. Trudim se, da po svojih močeh opravljam službo čim veste-neje in se veselim vsakega uspeha. Ve-lika spodbuda nam je tudi priznanje za naše delo. Letos meseca januarja, ko so delili nagrade za leto 1948, sem dobila prvo nagrado. Tistega dne nisem bila vesela samo zato, ker sem prejela nagra-do, temveč najbolj zato, ker sem dobila priznanje za svoje delo. Tudi v prvo-majskem tekmovanju, ko je bila naša skupina med najboljšimi, sem prejela pismeno pohvalo. Na vsakem koraku opa-žam skrb in zanimanje naše oblasti za vsakega delavca, posebno pa še za žene, ki so danes že v velikem številu zame-njale moško delovno silo in s tem dala možnost, da se ti zaposle pri težjih delih.

V začetku službovanja sem sicer imela veliko težav, ker marsikateri potnik ni hotel upoštevati predpisov in navodil službenega osebja, če je to zahtevala žena. Sedaj pa se je tudi to že zelo iz-boljšalo. V nekaterih primerih nam si-ker še delajo težave, predvsem mladina, ki je rada razposajena. S temi moramo ravnati potrpežljivo in z lepo besedo odpravljati njihove napake in porednosti, zlasti na postajah, ko skačejo na vlak in iz vlaka še med vožnjo. Železničarji-sprevodniki se zavedamo, da smo odgo-vorni za osebno varnost vsakega potni-ka, zato moramo biti v takih primerih večkrat tudi strogi.

Tako pripoveduje sprevodnica Nova-kova, ki je izmed štirinajstih sprevodnic na postaji Ljubljana najboljša. Njen vlakovodja tov. Rus je ne more prehva-liti. »Ves čas, odkar dela v moji skupini, ni še niti enkrat zamudila službe ali imela neupravičenega izostanka«, mi pri-poveduje. Je vesna, disciplinirana in natančna ter ima do potnikov pravičen odnos. Zato tudi še ni bilo slišati čez njo pritožbe.

Služba tovarišice Novakove je težka. V planu ima 230 ur na mesec. Večkrat pa jih preseže, ker gredo vse zamude vlakov na račun prostega časa uslužben-cev. Vseeno pa poleg svojega naporega dela najde še toliko časa, da se udeležuje tudi prostovoljnega dela pri regulaciji Pšate in pri gradnji železniškega sindi-kalnega doma na postaji Ljubljana.

Tudi na postaji Ljubljana-Rakovnik imajo zaposlene tri žene. Te so promet-nice. Najboljša je tovarišica Pečarič Ma-

rija. Tudi ona je imela veliko veselje za službo v železniški stroki, zato je na-redila prošnjo za sprejem v železniško šolo. Bila je takoj sprejeta in je obisko-vala prometniško šolo v Vižmarjih. Od tu se je septembra 1948 vrnila in na-stopila službo prometnice na postaji Ljubljana-Rakovnik. Pri svojem delu je energična ter sposobna. V službi ne po-zna polovičarskega dela ter je pri izvr-ševanju svojih dolžnosti vestna in na-tančna. V vsakem oziru je popolnoma enakopravna moški delovni sili. Tudi ona se poleg svojega naporega dela — po razporedu vrši tudi nočno službo — udeležuje na političnem polju in kot pre-dana članica LMS in sindikata prispeva tudi s prostovoljnim delom.

Prve žene v železniški službi so bile v 19. stoletju žene čuvajev v čuvajnicah ob progi. Nadomeščale so moža z nalo-go, da so pravočasno zavarovale prehode čez progo in v čuvajnicah kontrolirale mimo vozeče vlake v času, ko so njihovi možje počivali. Za to delo so dobivale skromno nagrado.

Nekdanje železniške uprave so spre-jemale v službo samo izsolane vdove in sirote ter hčerke železničarjev. Tedaj je prevladovalo mnenje, da so žene spo-sobne le za pisarniško, telefonsko in br-zojavno službo na manjših postajah. Po uradni statistiki iz leta 1896 je bilo med 210.421 delavci in nameščenci, kolikor je bilo v tem letu železniških uslužben-cev v vsej Avstro-Ogrski monarhiji, samo 1227 žena, kar znaša le 0,58%.

Takratna miselnost, da je ženska de-lovna sila povsod manjvredna, ni imela za posledico samo zapostavljanje žene v službi, temveč tudi njeno izkoriščanje. Za enako delo kot moški je prejemale žena za več kot polovico nižjo plačo. Moški so imeli za starost ali bolezen zagotovljeno pokojnino in podporo, dočim je bila žena odvisna le od uvidevnosti uprave.

Danes je položaj zaposlene žene v vsakem pogledu popolnoma enakopraven z moškimi. Število ženske delovne sile se je močno dvignilo. V območju DZ Ljubljana je nad 13% vseh delavcev in nameščencev žena v upravi pa celo nad 26 odstotkov.

Žene v železniški službi danes niso zaposlene samo v administraciji, v klij-govodstvu, računovodstvu ali kot knji-go-nistke in telegrafistke, temveč se z uspe-hom uveljavljajo tudi pri delu v ekonom-skem, strojnem, gradbenem, elektroteh-ničnem in transportnem odseku. V pro-metnih solah v St. Vidu in v Pulju se lahko učitjo za vlakovne odpravnice. V prometu pa so zaposlene kot popisovalke vozov, evidentičarke, kretničarke in spre-vodnice. Namen železniške uprave je, da postavljajo možke v prometu na teža dela, medtem ko ostala mesta uspešno prevzemajo in izvršujejo naše žene.

Važna sta tudi racionalizatorska uspe-ha v pljujskih vozovnih delavnicah. Stanko Sernee je omogočil kombinacijo vlečnih kavljev pri vagonih s posebno spojko. To je za naš promet velikega po-mena, ker imamo razne tipe vagonov in je njih spajanje včasih sila težavno. Z uporabo te spojke ne bo treba več posvečati toliko pozornosti tipom vago-nov pri sestavljanju vlakov. Delavec Kurboš Jože je izdelal pripravo za ravn-anje vrtilih in izkrivljenih sten vago-nov. Prej je to delo opravljalo več de-lavcev in dolgo časa. Pripravo bodo kmalu uporabljali v vseh večjih železniških delavnicah.

Nadaljnje pospeševanje novatorstva in racionalizatorstva je velikega pomena v železniškem prometu. Ustanovljen je biro za pospeševanje proizvodnje, v vseh več-jih delovnih enotah pa komisije, ki bodo na terenu pravilno usmerjale novatorsko dejavnost.

Sirarna na Vrhniki pri Ljubljani je pričela spet obratovati

Leta 1941. je bila sirarna na Vrhniki, ki je bila prej znana zaradi kvalitetnih izdelkov ne samo doma, temveč tudi v inozemstvu, spremenjena v zbiralnico mleka.

Po vojni je mlekarne samo odkupo-vala mleko in ga pošiljala v Ljubljano. Stroji za predelavo mleka pa so bili v sirarni neizrabljeni. Vrhnikiški okolje je moral po razjenzaciji oddajati mleko ljubljanskim potrošnikom in kazalo je, da vrhnikiška sirarna ne bo mogla pričeti s proizvodnjo mlečnih izdelkov. Toda, če bi dali funkcijonarji mlekarne kdaj koli iniciativno, da bi odkupljeno mleko predelovali v mlečne izdelke, bi se za to našel zadovoljiv izhod. Ljubljani pa bi dodali drug rajon za odkup mleka.

Nedavno pa so na ministrstvu za dr-žavne nabave odločili, da se bo sedanja zbiralnica mleka na Vrhniki ponovno spremenila v sirarno. Odkupno podjetje za mleko pri OLO Ljubljana-okolica, ki je prevzelo to mlekarno, oziroma jo epre-menilo v sirarno, je odločilo, da bodo vse dosedanje količine odkupljenega mleka iz vrhnikiškega okoliša, razen koli-čin, ki so potrebne za lokalno potroš-njo, predelovali v mlečne proizvode. Po-leg tega pa so znatno razširili mrežo za odkup mleka in s tem zajeli nove koli-čine mleka. Že v tem mesecu se bo od-kup mleka podvojil. Ljubljani pa so do-ložili nov odkupni okoliš za mleko.

Prvega septembra je sirarna pričela obratovati. Že v prvem dnevu so zasirili 800 litrov mleka. V vrhnikiški sirarni bo do oledel izdelovali iz mleka ementaleki sir, sir »Jazon«, topljen sir v blokih, jogurt itd. Ker je v bližini sirarne tovar-na usnja, bodo zgradili prodajalnico, kjer bodo prodajali delavcem v tovarni mle-čne proizvode.

USPEŠEN ZAKLJUČEK OBIRANJA HMELJA V SAVINJSKI DOLINI

Obiranje hmelja v Savinjski dolini je končano. Da je bilo mogoče to veliko akcijo tako uspešno izvršiti, so mnogo pripomogli člani množičnih organizacij, ki so letos prvič tudi na tem področju našega gospodarstva morali pomagati.

žene. Posebno pridne so bile žene iz Trbo-velj, pa tudi Ljubljank, ki so jih hmeljarji spočetka z nezaupanjem spre-jeli, ker so mislili, da niso vajene takega dela, so se pokazale kot pridne in vesti-ne delavke. Nabrale so mnogo škafov

Pionirji so bili med najbolj marljivimi obiraleci hmelja

Zlasti so se pri tem izkazale pionirske in mladinske organizacije ter AFZ. Vseh obiralcev je bilo 14.875, od tega je pri-šlo 3271 pionirjev in 8506 žena iz drugih krajev, nad 3000 pa je sodelovalo doma-činov.

Zadostno število obiralcev, njihov pravočasen prihod na delovna mesta in dobra organizacija dela so omogočili, da je bil hmelj pravočasno obran in po-spravljen. Pionirji so obreli 70.000 ška-fov hmelja in si s tem zaslužili tudi pri-znanja. Najboljša je bila IV. ljubljanska brigada »Vide Tomšičev«, ki je bila trikrat proglašena za udarno ter je ob zaključku dobila od glavnega štaba v trajno last prehodno zastavico. Tudi črno-meljsko-trebanjska brigada je bila tri-krat proglašena za udarno. Razen teh pa je še vrsta brigad, ki so bile dvakrat ali enkrat udarne ter pohvaljene. S svo-jim delom so pionirji dokazali, da so kos tudi tej nalogi.

Prav tako so se dobro izkazale tudi

hmelja in tudi precej zaslužile. Mnoge so svoj zaslužek darovale organizaciji OF, ure pa, ki so jih pri tem naredile, so si dale pisati v prostovoljno delo.

Mladinska organizacija in AFZ sta med tem časom organizirali tudi več mi-tingov v St. Petru in drugod v Savinjski dolini. Poleg tega pa je bilo letos organizirano tudi tekmovanje, ki se ga je udeležilo 59 najboljših obiralcev. Od pionirjev je zmagal Franc Tavčar iz I. ljubljanske brigade, ki je v 6 urah na-bral 9 kg hmelja. Iz vrst žena pa je zma-gala Elizabeta Agler iz Trbovelj, GO AFZ je zmagovalkam pripravil zelo lepa in praktična darila, ki so jih bile prav vse. Prva nagrada je bila kompletna posteljina. Druge nagrade pa so bile: jedilni servis za 6 oseb, svilena obleka, 7 m blaga za obleko, volnena jopica, gar-nitura perila, naglavna ruta, lonci itd. S tekmovanjem so obiralci dokazali, ko-liko se lahko obere z organiziranim de-lom.

V avgustu so sindikalne brigade na Rogu nasekale 8302 m³ drv

Novo mesto, 3. sept.

Ko so v juniju zmagovalce frontne brigade zapuščale mogočne roške gozdo-ve, so stalni gozdni delavci tamkajšnjih gozdnih uprav mislili, da bodo ostali sa-mi s svojimi obširnimi proizvodnimi na-logami. Toda že proti kraju julija so jim prišle znova na pomoč brigade pro-stovoljcev. Člani raznih sindikalnih po-družnic, ki so prevzeli tokrat nase na-loge preskrbeti svoje članstvo in ostalo prebivalstvo z drvmi, so na Kraguljem vrhu, Podstenicah, Travniku, Cernanovi cesti, Cinku, pa tudi na Miklerjih, Ra-dohi in Brezovi rebri postali za mesec dni drvarji.

Prva je začela delati na področju no-vomeškega gozdnega gospodarstva prva črnomeljska brigada v Miklerjih, ki je že do 12. avgusta izdelala 1114 prm drv. I. ljubljanska brigada je pripravila v av-gustu v gozdovih okoli Travnika 1526 prm drv, v delu pa sta ji sledili Tom-šičeva brigada na Cinku s 1423 prm drv in brigada Janka Rudolfa na Brezovi rebri s 1161 prm drv. 19 novomeških že-lezničarjev je na Radohi sklenilo, da bodo postavljani plan dosegli in ga še za 20% prekoračili. Doselej so naredili 676 metrov drv, pravijo pa, da bodo po enem mesecu izmenjali samo tri tova-riše, ostali pa bodo na akciji vztrajali do konca. Zadnji teden eta začeli sekati in žagati še dve novi brigadi: Ajdiškova v oddelku 47, ki je v treh dneh naredila 375 prm drv, in Maležičeva v Podsteni-cah, ki ima že 660 prm drv. Novomeška brigada Franca Černeta-Klemenca, ki je imela težaven teren v gozdovih Kragu-ljeja vrha, pa je v avgustu pripravila 1101 meter drv. Skupno so brigade v minulem mesecu nasekale in nasekale 8302 prostorninskih metrov drv.

Kljub navedenim uspehom pa delo sindikalnih brigad še ni zadovoljivo. Res je, da mnogi brigadirji niso vajeni goz-dnih del in da prebiralne sečnje, ki jih imajo nekatere brigade, ovirajo dosega-nje večjih uspehov. Kljub temu bi z večjo delovno disciplino, predvsem pa s pravilno organizacijo medsebojnega tek-movanja dosegle posamezne brigade mno-go večje uspehe. Šibko je tudi kulturno-

politično delo v sindikalnih brigadah. Dnevni red, ki pozna samo točke zajtrka, kosila, večerja, delo in spanje, prav go-tovo ne vnaša med brigadirje delovnega poleta. Prehodne zastavice najboljšim skupinam in četam ne podeljujejo, bri-gadirji pa so tudi slabo eznanjeni z uspehi sosednih brigad. Močno ovirajo posamezne brigade tudi številni neopra-vljeni izostanki.

Uprave podjetij delajo okrajnim šta-bom za sečnjo drv še vedno veliko ne-potrebnih skrbi. Kljub vsem navodilom in objavam v časopisih še vedno nočejo razumeti pomena sindikalnih brigad za sečnjo v času, ko morajo stalni gozdni delavci skrbeti za pravočasno izpolnje-vanje velikih rednih planskih nalog. Pre-skrba delovnega ljudstva, šol, bolnišnic itd. z drvmi je nekaterim upravam de-veta briga. Tako bi morala n. pr. novo-meška podjetja 2. septembra izmenjati svojo sindikalno brigado, ki se je po enomeščnem delu vrnila z Roga. Okraj-ni štab za sečnjo drv je skupno z OSS predvidel 79 novih brigadirjev, vendar pa so upravniški podjetji na skupnem se-stanku objavili samo 25 ljudi, od teh pa so se večeraj javili za izmeno le štirje tovariši. Razen tovarne igrad, pošte, okrajnega magazina, železničarjev, Pio-nirja, pralnice peska in sindikata gostil-niško-turistične etroke so druga podjetja in sindikalne podružnice v Novem mestu pokazale premalo razumevanja za akcijo sečnje drv. Izgovori uprav, da ne morejo pogrešati za mesec dni po nekaj svojih uslužbencev, so v vseh primerih neutemeljeni.

Da bo delo pri mobilizaciji potreb-nega števila novih brigadirjev za izpol-nitev visokega plana sečnje drv v teh dneh res uspešno, je nujno, da bodo vsa vodstva podjetij in ustanov skupno z upravnimi odbori sindikalnih podružnic pregledala svoje vrste in določila v nove sindikalne brigade za delo sposobne člane in članice. Za pravočasno poseko drv — v septembru bo za to še ugodno vreme — morajo odpusti vse ovire, predvsem pa morajo biti nove brigade številčno dovolj močne, da bodo lahko pravočasno izpolnile svoje naloge.

Racionalizatorji in novatorji v železniški stroki so pripomogli, da prometna služba uspešno izpolnjuje vedno večje naloge

V dobi obnove in zlasti v začetku so-cialistične graditve je tudi železničarje zajelo novatorsko in racionalizatorsko gibanje. Število novatorjev in racionalizatorjev pa se je zlasti povečalo v zad-njih dveh letih. S svojim delom so omo-gočili velike prihranke. Brez njihovega dela pa bi tudi ne mogli premagati ve-likih težav in izpolniti stalno rastočih prometnih nalog.

Velik uspeh je dosegel urar Rajko Faininger, delavec v delavniški službi za zvezo in varnostne naprave v Ljubljani. Izdelal je posebno električno uro, ki je povezana z železniškim telefonskim omrežjem po vsej Sloveniji. Ob vsakem času more vsak železniški uslužbenec zvedeti, koliko je točna ura s tem, da kliče določeno telefonsko številko. Z upo-rabo te ure se je točnost in varnost pro-meta zelo povečala.

V koltu lokomotive se nabira v ceveh kamen »kolovec«, zato so morali vsako lokomotivo po krajšem času pripeljati v kurilnico, kjer so po daljšem delov-nem procesu očistili cevi. Tov. Ferdi-nand Hladnik, direktor železniških de-lavnic v Mariboru, je izdelal avtomatično pripravo, s katero je mogoče cevi v lo-komotivi čistiti tudi med vožnjo, in sicer avtomatično, ter je tako za nad 50% podaljšal dobo, v kateri lokomotive ni treba poslati v kurilnico zaradi čiščenja cevi. Ta iznajdba je silno pomembna. Z dandanes, ko primanjkuje lokomotiv, Z nadaljnjimi izpopolnitvami te avtomati-čne priprave se bo vojni čas lokomotiv še povečal za 50%.

Pomembna je tudi priprava za mer-enje krivlin železniških prog, ki jo je izdelal ing. Dimitrij Bartenjev. To je preprost voziček, ki teče po tračnicah in na krivinah avtomatično registrira po-datke, za katere prej niso imeli tehnično zadovoljivih priprav. Krivine so merili na terenu, za kar so potrebovali več de-lavcev. Ker je priprava izrednega pome-na za proučevanje železniških prog za-radi izboljšanja prometa, jo bodo kmalu začeli izdelovati v naši železniški in-dustriji.

Tov. Anton Posar, delavec kurilnice v Ljubljani, je rekonstruiral napajalno napravo, s katero je mogoče hitreje do-vajati vodo posebnim serijam lokomotiv, ki jih je mnogo v prometu. Naprava je ve-liki racionalizatorski prispevek in prihra-nijo na leto z njo nad 800.000 din.

Pomembno so tudi številne racio-nalizacije tovariša Matka Senice, ki je iz-popolnil izdelovanje in uveljavil signal-nih varnostnih naprav. Uvedel je vliv-nje orehov pri signalnih verigah, izdelal posebne škarje za rezanje žice, razen te-ra pa je mnogo pripomogel k racionaliza-

Izkopanine iz Samove dobe na Bledu

Staroslovenska arheologija je ena tistih panog znanosti, ki je do osvoboditve le životvorna. To je razumljivo zato, ker se je v naši, niti ne sto let stari arheologiji obračala glavna pozornost na rimske ostaline in pa na prazgodovinske najdbe, pomembne za bogatost orožja in nakitu ter pomembne za razna vprašanja najstarejšega življenja v Evropi. Staroslovenska arheologija pa ni mogla pokazati niti bogatih najdb niti ni mogla po svojem mednarodnem pomenu tekmovali z raziskavanjem starega Rima. Kljub takim razmeram pa so vendarle v zadnjih petdesetih letih prišli na dan dokaj številni staroslovenski ostanki. Dovolj je bilo krajev na Koroskem, na Stajerskem in na Kranjskem, kjer so bili najdeni skeleti v grobovih, obrnjenih proti vzhodu, in z drobnimi bronastimi obročki, tako imenovanimi »obsenčniki« pri glavah. Od glavnih krajev je bil vsekakor najvažnejši Ptuj, ki je na ptujskem gradu nad šestdeset staroslovenskih skeletov, ter Bled, ki je ob nestrokovnjakem izkopavanju vendarle prinesel zelo zanimive predmete. Toda sistematičnega raziskovanja v tej stroki vse do osvoboditve ni bilo. V glavnem se je dalo dognati, da pripadajo najdišča po Sloveniji posebni kulturni skupini vzhodnoalpskih grobov iz 9. in 10. stoletja, ki jo je treba pripisovati starim Slovincem. V grobiščih v vzhodni Sloveniji pa se kažejo namesto vzhodnoalpskega panonski tipi.

Medtem ko je slovenska arheologija svojo častno nalogo dokaj slabo in z zamudami reševala, pa se je v nemški znanosti pričela pojavljati v neakademski in neznanstveni obliki teza, da vse te najdbe sploh niso staroslovenske ampak germanske. Ker je v tej dobi pisanih virov za zgodovino Slovencev in Slovenije bore malo, so arheološki ostanki dobivali pri tem vprašanju vedno večji pomen. Kakor je znano, so skozi naše kraje v šestem stoletju šli zadnji Germani v Italijo. Po nemški tezi pa naj bi nekateri germanski odcepki v naših krajih še nadalje ostali in navezali svojo kolonizacijo Slovenije neposredno na kolonizacijo Bavarcev v devetem in desetem stoletju, ki naj bi bila mnogo večja, kot pa to trdijo slovenski zgodovinarji. Za vse te trditve so nemški znanstveniki (Dinklage, Schaffran) navajali predvsem arheološke najdbe. Ker je v materialu iz devetega in desetega stoletja res nekaj germanskega importa, kar je popolnoma razumljivo, saj je bila karolinška država takrat kulturna enota, je bilo za deveto in deseto stoletje tako postavljanje nemške teze za nestrokovno oko navidezno pravilno in logično. Na drugi strani nihče ni tajil germanskega izvora najdb iz šestega stoletja v Sloveniji. Med obema časovnima mejama pa je bilo še dvesto let difference, v kateri najdb praktično sploh ni bilo. Ka-

sedmega stoletja. To občutno vrzel pa je letošnje izkopavanje na Bledu odlično izpolnilo. Našlo se je skoraj sto skeletov, ki so bili pokopani prav tako v vrstah kakor lanski in prav na istem grobišču kakor lanski. Ta del grobišča, ki je vseboval stare skelete, je ležal v neki globeli, od katere se lanski del grobišča nekoliko dviga proti vzhodu. Letošnji skeleti so bili nekoliko bolj redki kakor lanske leto. Pokopani so v različnih globinah. Obrnjeni so proti vzhodu z različnimi odkloni bodisi na sever, bodisi na jug. Vendar iz vzhodne smeri v bistu ne odstopajo. Dobro se vidi v letošnjem grobišču, da sta tu pokopavani dve skupini skeletov, od katerih je ena obrnjena bolj proti jugovzhodu, druga pa bolj proti severovzhodu. Zdi se, da je severovzhodna skupina nekoliko starejša. Pridatkov ima ta skupina nekoliko več kot pa jugovzhodna.

Večina moških skeletov iztegnjenih in imajo roke prekrižane na prsih ali pa v naročju ali pa imajo eno roko upognjeno, drugo pa iztegnjeno. Lanski skeleti pa so imeli skoraj redno normalno iztegnjene roke ob trup. Kljub temu, da je tudi letošnja oblika lega skeletov iztegnjena, pa je vendar od tega pravila precej izjem. Tako se dobi precejšnje število napol skrčenih skeletov ali pa skeletov, ki leže na trebuhu ali skeletov, ki imajo razne ude nepravilno položene. V vsem tem se letošnji grobovi zelo dobro ločijo od lanskih. Tudi antropološko je razlika precejšnja in zelo zanimiva. V lanskem skeletnem materialu prevladujejo izrazito lobanje dolgega tipa. V letošnjem pa take velike razlike med dolgolavci (dolihokefali) in kratkolavci (brachikefali) ni. Ker so letošnji skeleti približno za dvesto let starejši kakor lanski, pa bi po dosedanjih izsledkih evropske antropologije morali pričakovati še večje število dolgolavcev. S tem se je pojavil zanimiv problem, o katerem bodo imeli naši antropologi še dosti povedati.

Najvažnejši pa je seveda arheološki material, ki je pri skeletih najden. Za keszthelsko kulturo so tipični okovi za pas, ki imajo živalsko figuro, dalje sekire, ki imajo na ušesu podaljšek v obliki trna, in uhani v obliki obročka, na katerem je pritrjena okrasna košarica. Res na Bledu od vseh teh tipičnih predmetov nismo našli drugega kakor okrasne predmete, to je uhan, razne zaponke, zapetnice in ovratnice. Okovov za pas in bojnih sekir, ki so najbolj tipični keszthelski inventar, pa nismo našli. Kako je to treba razlagati? Domnevam, da je ravno tako stanje in tak sestav naših najdb najbolj dokaz za slovenski značaj teh najdb in tega grobišča. Splošno je namreč priznано, da so glavni nosilci okovov za pas in bojnih sekir bili Avari. Splošno je sprejeta teza, da je vsako keszthelsko

letos na Bledu predvsem zastopana — je seveda možno postavljati precej različnih tez. V glavnem bo verjetno, da vsi ti predmeti niso bili na Bledu izdelani in da predstavljajo v precejšnji meri import iz Keszthelyja ali iz drugih krajev Panonije. Na splošno izvirajo po formah iz prav najbolj zgodnjega srednjega veka, iz dobe preseljevanja narodov in celo iz pozne antike. V sedmem in osmem stoletju so se potem te forme samostojno razvijale nekje v Panoniji in po vsem videzu tudi nekje v območju vzhodnih Alp. Blejski tipi namreč lepo izpopolnjujejo razvojno vmesno stopnjo med takimi uhani, ki so se našli predvsem v Keszthelyju, torej na vzhodnem področju keszthelske kulture, in pa med takimi, ki so se našli predvsem v Reichenhallu na Bavarskem, torej na skrajnem zahodnem področju izžarevanja keszthelske kulture. Samostojni razvoj blejskih tipov je torej precej verjeten.

Blejske najdbe so poleg tega sijajno pobile nemško tezo o kontinuiteti germanstva med preseljevanjem ljudstev v šestem stoletju in med kolonizacijo v enajstem stoletju. Ako bi bile arheološke najdbe iz sedmega in osmega stoletja germanske, potem bi morale biti tipično in zanesljivo merovinske, to se pravi take, kakršne pozna tedanja Italija, Burgundskija, Porenje in ostala področja germanskih naselitev.

Najzanimivejša za tako arheološko ostalino bi bila znana živalska ornamentika, to se pravi nakit, ki bi imel okras v obliki stiliziranih ali pa s kamni raznih barv obloženih živalskih figur. Take živalske ornamentike pa tu na Bledu ni. Nasprotno, celotni sestav teh najdb je popolnoma drugačen kakor so istodobne merovinske na zahodu. Stil te umetne obrti govori s popolnoma drugim jezikom in z merovinsko kulturo nima nobene zveze. Kot izjema, ki to pravilo še bolj pokaže in napravi še bolj očitno, stoji med temi najdbami ena zaponka živalskega tipa, ki pa ne izvira iz sedmega ali osmega stoletja, temveč jo je treba datirati še v šesto stoletje, ji dati langobardski izvor, njen pojav na Bledu pa pripisati ostalini, kakršna se pač v vseh časih in v vseh krajih iz preteklosti ohranja.

Keramike v teh grobovih skoraj ni bilo, čeprav je fragmentov nekaj več kot v lanskih grobovih. Zanimiv je pojav pitčijih kosti v dveh grobovih v zvezi z oglijem, kar kaže najbrže na neke daritve ob pogrebu. Taki primeri so znani iz krajev Polabskih Slovanov.

Pod staroslovenskimi grobovi se je letos našlo približno meter globlje še eno majhno grobišče, ki pa ne pripada Slovanom temveč nekemu prazgodovinskemu prebivalstvu na Bledu. Značilno zanj je, da so trupla sežgana in pokopana v žarah, ki so obdane s kamnitimi grobljami. Bronastih okrasnih predmetov je zelo malo. Veliko pa je število nesežganih živalskih kosti, zlasti svinjskih in govejih, redko konjskih in pasjih. Procentualno razmerje med ostanki domačih živali bi kazalo na to, da je prebivalstvo bilo poljedelsko. Časovno je do sedaj težko to grobišče natančneje omejiti. Vsekakor ne bi mogli postaviti grobišča v starejšo dobo, kakor v peto stoletje pred našim štetjem. Možna pa je, da izvira iz stoletij vse do prihoda Rimljanov v naše kraje ob začetku našega štetja. Značaj teh najdb je še ilirski in ne keltski, toda Kelti so itak bili v Sloveniji le malo razširjeni. To velja še v prav posebni meri za Gorenjsko, ki pa svoje prazgodovine sploh še nima odkrite.

Iz povedanega je razvidno, da so že lani pomembne blejske najdbe z letošnjimi izkopavanjem in z letošnjimi najdbami postale celota velikega znanstvenega, kulturnega in političnega pomena. Ne pretiravam, če trdim, da je letošnji del grobišča za staro slovensko zgodovino eden izmed trajnih in nenadomestljivih temeljev. Po končanem izkopavanju bodo vsi ti predmeti razstavljeni v muzeju v Ljubljani, del pa se bo vrnil na Bled, kjer bo na blejskem Gradu v nanovo urejenem muzeju zavzel častno mesto.

Izkopavanje na Bledu izvaja Slovenska akademija znanosti in umetnosti, delo pa vrši strokovna ekipa Narodnega muzeja v Ljubljani. Antropološko delo je prevzel Institut za antropologijo na univerzi v Ljubljani. Delovna brigada je sestavljena iz študentov ljubljanske univerze, članov Ljudske študentske mladine in iz dijakov državne šole za umetno obrt v Ljubljani. Izkopavanje vodi pisec tega članka. Izkopavanje na Bledu je lep primer sodelovanja raznih ustanov in organizacij in močna afirmacija slovenske znanosti za dom in za tujino.

Dr. Jože Kastelic.

Peto redno zasedanje MLO Maribor

Številni racionalizatorji in novatorji mariborske lokalne industrije in obrti so letos prihranili nad 1,166.000 din

30. avgusta se je sestal MLO Maribor na peto redno zasedanje. Iz gospodarske političnega poročila, ki ga je podal predsednik MLO tov. Jerina, je bilo razvidno, da se je zaradi hitrega razvoja industrije socialna struktura mariborskega prebivalstva od osvoboditve pa do danes močno spremenila. Delavcev in nameštencev je 84,6%, zadržanih kmetov 2,3%, zadržanih obrtnikov 0,4%, kmetov 0,5%, obrtnikov 5,1%. Ostalega prebivalstva 7,1%.

Kakor so v letošnjem letu zvezna in republiška podjetja, med njimi zlasti Tovarna avtomobilov, uspešno vodila borbo za osamosvojitve in zvišanje proizvodnje, tako so v lokalni industriji največ k temu prispevali številni racionalizatorji in novatorji. Močnejše se je razmahnila v letošnjem letu zlasti samoiniciativa v odpiranju lastnih surovinskih virov in vse bolj se že izkoriščajo najraznovrstnejši odpadki za izdelavo številnih novih proizvodov.

Tovariš Gradšek je izdelal posebne škarje za rezanje pločevine. Tovariš Gajzer je izpopolnil konstrukcije blagaja, s čimer bo prihranjenih letno 700.000 dinarjev. Načrte za to bo prevzela težka industrija za serijsko izdelavo. Obrat izdelovanja nožev je z raznimi izboljšavami prihranil 123.000 din ter izdeluje predmete iz raznih odpadkov kovinske industrije.

Po zameri tov. Kocelija bodo z novimi, modernimi stroji — avtomati že letos začeli masovno izdelovati ščetke, po predlogu tov. Obmana pa bodo že letos izdelovali čevljarске igle.

V tovarni kartotek je tov. Cibic izdelal več novih brusilnih naprav, tov. Šnajder pa je napravil stroj za trganje žime, s čimer se je produkcija dvignila za 50%. Kemična industrija izdeluje iz

klavniških odpadkov 1500 kg kvaliteta mila dnevno. Delajo pa že tudi kostno in parkljevo olje za fino mehaniko.

Po zameri racionalizatorja Ferha izkorišča lesna industrija lesne odpadke za izdelavo novih vrst lesalnih stolov, po zameri tov. Rogliča pa izkorišča usnjarska stroka odpadke za izdelavo najraznovrstnejših predmetov od otroških čevljev pa do pogonskih jermenov.

V živilski industriji je tov. Jezernik s preureditvijo hladilnih naprav v mestni pivovarni povečal letno kapaciteto piva za 1500 hl in omogočil 80.000 din prihranka, v mestnem mlinu pa je tov. Babiš izboljšal izločanje koruznih kalčkov ter prihranil 190.000 din.

Vse te racionalizacije in izboljšave lokalne obrti in industrije bodo dale letno 1,166.000 din prihranka na materialu in mezdah. Ob takih pogojih dela in izboljšav se je znižala cena proizvodov v kovinski industriji za 15%, v lesni in papirni za 7%, v oblačilni za 5%. Z izkoriščanjem odpadkov pa je začela lokalna industrija in obrt izdelovati mnogo novih galanterijskih, živilskih in kovinskih proizvodov.

Lokalna proizvodnja je v letošnjem letu zabeležila ogromen porast, saj je samo plan za leto 1949, za 75% večji od lanskega. Vrednost proizvodnje je pa na pram letu 1946. narasla kar za trikrat.

Danes je v Mariboru že 58% zemlje v socialističnem sektorju. Dani pa so vsi pogoji, da bo konec leta ta odstotek narasel na 95%. K izboljšanju prehrane industrijskega delavstva pomaga 12 ekonomij, ki oskrbujejo 33 DUR-ov in 6 menz, v katerih se hrani 25% vsega delavstva.

Na zasedanju je govoril tudi podpredsednik občastnega ljudskega odbora tov. Simonič, ki je poudaril pomoč, ki bi jo lokalna industrija lahko nudila zvezni in republiški, zlasti v delovni sili.

Poročila iz naših krajev

Tajnik KLO-ja Ljubija—Lepa njiva štiti sebi enake.

Okrajna kontrolna komisija pri OLO Šostanj je v času predpriprav za odkup žita napravila po KLO-jih kontrolo, kako obremenjujejo kmečka gospodarstva. V KLO Ljubija—Lepa njiva je našla napake, ki jih dela tajnik Hriberšek. Hriberšek je sin večjega kmeta in se zaradi tega ne more strinjati s tem, da bi pravično obremenil sebi enake kmete. Zato je večjim kmetom, ki spadajo v grupo 8—10 ha obdelovalne zemlje, predpisoval samo od 95 do 150 kg obvezne oddaje belih žit. Tudi sebi je predpisal samo 100 kg za obvezno oddajo. Velikim kmetom je pustil tudi preveč delovne sile, za katero je pustil tudi žito za prehrano. Ta delovna sila bi se brez škode za obdelovanje gospodarstev lahko vključila v industrijo. Nasprotno pa je ravnal z manjšimi kmeti. Tov. Antonu Hlačunu je pustil za prehrano posameznega družinskega člana samo 122 kg belih žit.

KLO Ljubija—Lepa njiva zaradi tajnika ni pravilno predpisal obvezne oddaje, štiti je velike kmete in zadrževal odvisno delovno silo. Zato bodo volivci tajnika poklicali na odgovornost. Z. R.

Sindikalna brigada »Biba Reke« iz Šostanja dosega lepe uspehe pri sečnji drv v Nazarjih. Sindikalna brigada »Biba Reke« dela med Savinjo in potokom Dreta pri Nazarjih. Brigada šteje 60 brigadirjev in brigadirj sindikalnih podružnic iz Šostanja. Najmočnejše je zastopana podružnica tovarne usnja. Kmalu po prihodu brigade v Nazarje so organizirali brigadirji sistem dela. Sedaj brigada dosega že lepe uspehe. V brigadi je tudi tov. Marija Strmčnik iz Luč, ki je doma pustila triletnega otroka in bo kljub temu ostala v brigadi do zaključka sečnje. Med brigadirji je najboljši tov. Ivan Praprotnik, ki presega normo pri poseki drv vsak dan za 35 do 40%, včasih celo 95%. Tudi drugi tovariši so zelo delavni.

V brigadi imajo vsak ponedeljek zvečer zunanji politični pregled, dvakrat na teden pa politične referate. Prejšnjo soboto je brigado obiskala godba SKUD Ivan Cankar iz Šostanja, ki je priredila koncert, SKUD Dinko Simončič-Gašper pa je imelo kulturno prireditev. L. F.

Zene jeseniškega okraja so sprejele številne obveznosti za »Teden matere in otroka«, ki bo od 25. septembra do 3. oktobra. V tekmovalnem načrtu so se obvezale, da bo zgrajenih 8 igrišč in 6 otroških restavracij, kjer bodo same vodile dežurstvo. Imele bodo več predavanj, in sicer 20 zdravstvenih, 30 vzgojnih in 15 gospodinskih. Za mlade matere bodo organizirale 5 tečajev o pravilni negi in prehrani dojenčkov. Pripravile bodo 10 otroških sejmov in 30 izletov s pionirji. Pred »Tedom matere in otroka« bo dobilo 12 otroških ustanov patronate. Zene bodo pridobile 12 deklet, ki se bodo usposobile za otroške negovalke, vzgojiteljice in medicinske sestre. Poleg tega pa bodo poiskale 30 novih negovalk. Organizirale bodo lutkovno gledališče, primerne kino predstave za otroke in podobno.

Kmetijsko obdelovalna zadruga v Segevcih uspešno napreduje. 31. III. 1946. leta ustanovljena kmetijsko obdelovalna zadruga »Slavka Slandra« ima lepe uspehe. Na iniciativno devet družin, zavednih borev z NOV, so jo ustanovili, danes pa je v zadrugi že 24 družin s 133 ha zemlje, in spreminja bivše nemško kmetstvo v močno socialistično trdnjavo naše severne meje. Zadruga je od začetka obstoja pa do danes prebrodila mnogo te-

žav. Sedaj je predsednik zadruga tovariš Jesih Alojz, triletni borec iz NOB, ki s svojimi dobro usmerjenimi delom dviga polet zadruga in zaupanje zadrugarjev.

Tako se je v letošnjem letu pridružil zopet 6 družin, kar vidijo, da je v kolektivnem delu mnogo več uspeha. Zadruga trenutno poseduje poleg živine na ohliscih 25 krav, 36 svinj in 8 konjev. V načrtu je to število dvigniti na 80 krav in 66 svinj. Zgradili bodo nov zadržni hlev, za katerega imajo odobren investicijski kredit 1.230.000 dinarjev. Letošnje pomlad je zadruga kljub pomankanju delovne sile poslala v frontno brigado za sečnjo drv pet članov in enega na gradnjo avtomobilske ceste. V zadrugi imajo normiran brigadirski sistem dela. Pri tem uspešnem delu imata mnogo zaslug tov. Jakomin Albert, ki je v letošnjem letu opravil 220 delovnih dni, in tov. Božič Alojz, ki se je dobro izkazal tudi v frontni brigadi pri sečnji drv. Obšla bila v nedeljo 28. avgusta na skupnem združenem prazniku v Zepoveh nagrada in pohvaljena. Zadruga goji v precejšnji meri industrijske rastline in oljno repico, sončnice in bučnice. Hektarski donos krompirja je 20 do 25 tisoč kilogramov. R. J.

Oblastni pionirski pohod na Pohorje. V zadnjem tednu meseca avgusta je Oblastni komitet LMS za mariborsko oblast organiziral tridnevni pionirski pohod na Pohorje. Pohoda se je udeležilo 80 pionirjev iz vseh okrajev mariborske oblasti. Z njimi je šlo tudi 7 pionirskih voditeljev. Pohod je vodila ZB, ki je dala za štab 6 tovarišev-borcev NOV. Pionirji so v treh dneh napravili pot iz Maribora čez Bolfenko na Mariborsko kočo, nato do Ruške koče, koče nad Šumikom, od tu na mesto Pohorskega bataljona, kjer so pionirji imeli prireditev v počastitev padlih borev in jim poklonili vence. Zadnji dan pa so krenili čez Oklopni vrh na Pesek in Planinko. Ustavljali so se povsod v krajih, ki so znani iz NOB. Borec pa so tolmačili potek borbe na Pohorju. Pohod je bil dobro izpeljan in je dosegel svoj cilj. Prikazal je pionirjem Pohorje v luči NOB, za kar so pionirji vodstvu — našim borec — iz srca hvalile. P. A.

Iz življenja naših pionirjev na morju. Mnogo naših pionirjev je preživelo del letošnjih počitnic v raznih počitniških kolonijah, od koder so se dne dni vrnili duševno in telesno okrepljeni. Ena takih kolonij je tudi v Pečinah pri Sušaku. V obnovljenem šolskem poslopju je letovalo v dveh izmenah 351 otrok iz vseh šol Slovenije. V drugi izmeni je bilo 179 pionirjev iz Prekmurja, Dolenskega okraja Sežane. Dnevno so imeli pet obrokov dobre hrane in so se nekateri zelo okreplili. Kopali so se dnevno 4 ure, ostali čas pa so porabili za vaje na raznih krožkih (dramatski, šahovski, pevski, recitacijski, kajaški itd.). Pionirski odred je priredil tudi šahovski brutorturnir in risarsko razstavo. Za prvo izmeno so imeli knjižnico dijaškega doma Poštojna, za drugo izmeno pa so jo dobili iz dijaškega doma v Kranju. Poseben dogodek pa je bila za pionirje lutkarska predstava, ki so jo priredili kot gostje učiteljskega iz Celja. Pionirji so napravili več izletov s parnikom. Obiskali so jih pionirji in delegacija AFZ iz Reke. Zene so jih obdarile s spominskimi ročnimi deli. Obiskal jih je tudi minister za prosveto LRS tov. Jože Potrč in je v knjigo obiskov zapisal: »Lepa skrb za otroke. Izražam priznanje.« Otrokom je bilo v koloniji prav prijetno, kar je zasluga in uspeh vodstva in vzgojiteljev. K. L.

Skupen pokop moškega in ženske v skrčeni legi. Med njima pri kolenih ostanki otroškega skeleta

kor da v teh dvesto letih ni slovenska zemlja imela kulturnega življenja, ampak je še vedno ohranjala svoje germanske forme iz šestega stoletja in jih potem predala nekoliko spremenjene dobi karolinške države.

Jasno je, da je slovenska arheologija morala s trdnimi dokazi in predvsem z obsežnim materialom odgovoriti na nemške teze in na interese nemške arheologije. V velikem izkopavanju v Ptuj, ki ga je izvedla Slovenska Akademija znanosti in umetnosti v Ljubljani pod vodstvom univ. prof. dr. Josipa Korošca, je prišlo na dan preko tri sto skeletov iz devetega, desetega in enajstega stoletja. Pridatki so bili bogati. Pokazalo se je, da Ptuj ni kaka skromna podružnica bavarske kulture, ampak, da je nosilec zelo tvorne kulture, ki je z veliko nitmi povezana s tedanjimi panonskimi kulturami, o katerih pa niti šovinistični nemški arheologi niso mogli trditi, da je germanskega izvora. Lansko leto je izkopavanje Narodnega muzeja na Bledu prineslo drugih dvesto skeletov iz konca osmega in iz devetega in desetega stoletja, katerih nakit in ostali pridatki so bili tako značilni, da je zopet mogoče govoriti o veliki samovitnosti blejske kulture. Tudi njene vezi z vzhodom, posebej s Hrvaško in Dalmacijo ter Slovaško niso bile majhne.

Izkopavanji v Ptuj in na Bledu sta bili torej v vsakem oziru močna znanstvena izjava proti nevdzdržnim in apriorističnim nemškim tezam. Se vedno pa je zevala vrzel sedmega in osmega stoletja, v kateri je bilo le malo najdb. Slovani in posebej Slovinci so v tej dobi imeli še precej skupnih kulturnih potez z Avari in bi torej njihova kultura, ki bi se našla v grobovih, morala imeti značilnosti keszthelske kulture, ki se je najprej našla v veliki množini v kraju Keszthely ob Blatnem jezeru. Le malo pa je teh najdb v resnici bilo. Vsekakor jih je bilo tako malo, da o kakih keszthelski kulturi v Sloveniji ni bilo mogoče govoriti. Edino večjo izjemo je predstavljal zopet Ptuj z arhitekturo staroslovenskega svetišča iz

grobišče treba posebej določiti, ali je avarsko ali slovansko in celo v mešanih grobiščih vsak posamezni grob ali vsako posamezno skupino grobov. Ze L. Hauptmann je leta 1913. postavil trditve, da Avarov v večjem številu med alpskimi Slovenci Gorenjske in Koroske ni bilo, ker jih razmeroma zaprte alpske doline niso privlačile. Iz teh arheoloških in zgodovinskih premis lahko potegnemo ob blejskih najdbah dober zaključek: tipično avarski elementi keszthelske kulture na Bledu popolnoma logično odpadejo, najdejo pa se taki keszthelski predmeti, ki niso tipično avarski in so torej še bolj zanesljivo staroslovenski.

Glede izvora posameznih predmetov, kakor na primer uhanov s košarico, ali uhanov s kocko — kajti ta dva tipa sta

Naši filmi na mednarodnem festivalu

1. septembra so se v Cannesu začel mednarodni filmski festival, ki bo trajal do 18. t. m.

Razen številnih držav sodeluje na tem festivalu tudi Jugoslavija. 5. septembra bodo v Cannesu predvajali dokumentarni film »Jugoslovanski narodni plesi«, 11. septembra pa slovenski umetniški film »Na svoji zemlji«, ki spada med najboljše ustvaritve naše kinematografije. V poslopju »Cinéma« v Cannesu bodo v okviru tega festivala odprli razstavo, ki bo pokazala uspehe naše filmske proizvodnje.

Komite za kinematografijo pri vladi FLRJ je sestavil posebno delegacijo, ki bo zastopala našo državo na mednarodnem festivalu v Cannesu.

Delegacija je že odpotovala v Cannes. Delegacijo sestavljajo pomočnik predsednika komiteja za kinematografijo pri vladi FLRJ Sava Mali, publicist Bora Drenovac in predstavniki republiških komisij za kinematografijo ter književniki Milan Bogdanović, Oskar Davidč in Matije Bor.

NOVE KNJIGE IN REVJE

Mladinska knjiga v Ljubljani je v zadnjem času izdala sledeče knjige:

Josip Pavičič, »Pesem o življenju in svetu«, prevedel Igo Gruden.

M. Ilijin, »Veliki tekoči trak«, prevedel Stanko Janez.

France Filipič, »Viharna leta«, opremil Make Kavčič, str. 74.

Valentin Katojev, »Sin polka«, prevedla Vera Brnčić, str. 70.

Zapiski brigadirjev, »Dnevnik«, uredil Ivan Potrč, str. 137.

Fran Milčinski, »Butalci«, uredil dr. Vladimir Kralj, ilustriral France Podrekar, str. 103.

Katja Spurova, »Plagi orjejo«, opremil Rudolf Gorjup, str. 64.

Zoran Hudalet, »Nejček«, lesorezi Ivo Šubic, str. 96.

Industrijski vestnik, leto IV., št. 8, avgust 1949. Izdaja ministrstvo za industrijo LRS.

Slovensko bratstvo, leto III., št. 5-6-7, maj—julij. Izdaja Slovenski komite Jugoslavije.

Novi metodi rada u gradjevinarstvu II. »Rad«, str. 47, Beograd, 1949.

Nasilje monarhofašistov nad grškimi patrioti

Atene, 3. septembra. — Tass poroča: V Grčiji vsak dan narašča teror, ki ga izvajajo vojaški in politični organi atenske vlade nad grškimi domoljubi. V vsej državi zapirajo tako imenovane sumljive in nezanesljive ljudi. Nagla vojaška sodišča neprestano poslujejo, v nekaterih mestih, n. pr. Pireju, celo v dveh izmenah. Naglo sodišča v Florini je obsodilo konec avgusta 51 ljudi na smrt z obtožbo, da so bili člani demokratičnih organizacij. Hkrati je atensko naglo sodišče obsodilo na smrt pet ljudi, ki jih je obdolžilo, da so podpirali politične zapornike in njihove družine. V Pireju so 31. avgusta izrekli smrtno kazen nad známim odvetnikom in novinarjem iz Volosa Papangelosom.

Atenski listi objavljajo samo poročila o streljanjih na podlagi sodb, ki so jih izrekla kazenska sodišča, poročila o smrti

nih obsodbah vojaških sodišč pa sploh ne objavljajo, čeprav streljajo obsojence na podlagi teh razsodb skoraj vsak dan. Tako so usmrtili prejšnji teden iz moškega oddelka zaporov Averot 26 ljudi, iz ženskega oddelka istih zaporov pa so ustrelili zadnji čas veliko pripornico, med njimi tudi nad 60 let stare ženske. V zaporu Averot je sedaj 860 žena, med njimi so jih 750 že obsodili na smrt, do smrti je bilo ali pa večletni zapor. Skupno z ženskami je zaprtih tudi 70 otrok od dveh mesecev do treh let starosti.

Zadnji čas se je nasilje nad obsojenci v zaporih neverjetno povečalo. Zapornike mučijo z lakoto in žejo, jih pretepajo in »filtrirajo skozi samice«. Nato jih izganjajo na otoke, kjer jim onemogočijo vsako zvezo s svetom. Zaradi tega ni mogoče ničesar zvedeti o njihovi usodi.

POROČILO GENERALNEGA SVETA TRADE UNIONOV

Kampanja laburistične stranke za znižanje življenjskega standarda brianskih delavcev

London, 3. sept. (Tanjug.) Generalni svet britanskega kongresa Trade Unionov je objavil dodatno poročilo o gospodarskem položaju Vel. Britanije, ki bo predloženo bližnjemu letnemu kongresu britanskega kongresa Trade Unionov v Bridlingtonu. Poročilo ne more skriti težnje Generalnega sveta, da bi na vse načine podprl kampanjo laburistične stranke za znižanje življenjskega standarda delavcev. Generalni svet sporoča delavcem, da bodo naletele njihove zahteve za povišanje plač na odpor.

Buržoazni krogi navdušeno pozdravljajo poročilo in poudarjajo, da pričakujejo od Generalnega sveta britanskega kongresa Trade Unionov še bolj energičnih ukrepov za napad na življenjski standard britanskih delovnih ljudi. Organ poslovnih in finančnih krogov londonskega Cityja »Financial Times« piše, da se bodo v Washingtonu nedvomno pohvalno izrazili o poročilu Generalnega sveta Trade Unionov. »Daily Telegraph« hvali Generalni svet zaradi »poguma«, mišli pa, da bo poročilo izzvalo velikansko nezadovoljstvo med delegati v Kongresu.

Napredni listi grajajo referat in poudarjajo, da so se zaradi vladne politike, ki jo podpira Generalni svet britanskega kongresa Trade Unionov, povečali profiti kapitalistov, dvignile so se cene in zmanjšale realne plače delovnih ljudi.

»Manchester Guardian« o razdelitvi kreditov po Marshallovem načrtu

London, 3. sept. (Tanjug.) »Manchester Guardian« komentira v uvodniku kompromis o razdelitvi kreditov po Marshallovem načrtu za letošnje leto, ki je bil pred kratkim dosežen v organizaciji za evropsko gospodarsko sodelovanje in piše, da sta predsednik in sekretar organizacije odkrito priznala, da je v vsaki maršalizirani državi dodeljeno manj dolarjev, kot jih smatra za najbolj nujni minimum. List piše nadalje, da Evropa nikakor ni na poti finančnega ozdravljenja, in posebno poudarja težak položaj, v katerem je Velika Britanija zaradi prevelike odvisnosti od ZDA.

»Ko imajo mnoge države,« piše list, »ki so manj odvisne od trgovine z ZDA, kot je Vel. Britanija, nekaj izgledov, da bodo nekako preživele vsaj naslednje leto, ne da bi morale obutno zmanjšati uvoz in drastično spremeniti svojo politiko, pa Vel. Britanija sploh nima upanja na kaj takega. Vel. Britanija ima manj možnosti, da bi zamašila razpoko med dohodki in stroški dolarskih fondov, ki navzile prejeti pomoči še vedno zija. Prav za ta problem britanskega primanjkljaja organizacija za evropsko gospodarsko sodelovanje ne more najti rešitve in bo razpoka še naprej ostala.

44 bivših kuomintangovih funkcionarjev

poziva kitajske patriote, naj se priključijo ljudskemu gibanju

Peking, 3. sept. Agencija Nova Kitajska prenaša poročilo 44 bivših Kuomintangovih funkcionarjev, ki so sedaj v Hongkongu. Ti Kuomintangovi funkcionarji se izjavljajo v poročilu za kitajsko revolucijo pod vodstvom KP in proti reakcionarnemu Čangkajskemu bloku, ki se je prodal imperializmu ter izvaja fašistično diktaturo.

V poročilu je rečeno, da je KP Kitajske vodilna sila kitajske revolucije in da so stopile široke ljudske množice na pot narodne graditve, ki jim jo je pokazala KP. Bivši Kuomintangovi funkcionarji

pozivajo nato vse kitajske domoljube, ki so še v službi Kuomintanga, naj prenehajo sodelovati s Čangkajskim in se pridružijo ljudstvu, da bi zgradili novo demokratsko Kitajsko. Med podpisniki so bivši Kuomintangov guverner pokrajine Kuangsi in član Kuomintangove mirovne delegacije v mesecu aprilu Hvang Šao Hung, bivši Kuomintangov predsednik čungkingške občine Ho Jao Cu, bivši Kuomintangov guverner Junana, Lung Jun, dva bivša Kuomintangova poveljnika armadnih skupin, bivši guverner pokrajine Fukien in deset članov Kuomintangovega zakonodajnega juana.

Na ozemlje Albanije je prešlo 225 borcev DA Grčije

Tirana, 3. septembra. Albanska telegrafska agencija prenaša poročilo albanskega ministristva za narodno obrambo, v katerem je rečeno, da je med boji monarhofašističnih čet in sil grške demokratske armade na področju Gramose prešlo 225 borcev demokratske armade med njimi večje število ranjenecov 28. in 29. avgusta čez albansko mejo in se predalo albanskim četam. V poročilu je dodano, da so bili borci demokratske armade takoj razoroženi in poslani v koncentracijska taborišča.

Nezadostna industrijska proizvodnja na Madžarskem

Budimpešta, 3. sept. (Tanjug.) Zaradi nezadostne industrijske proizvodnje je sklical CK partije madžarskih delovnih ljudi izredno zasedanje partijskih funkcionarjev največjih industrijskih podjetij Madžarske. Na posvetovanju je bila sprejeta resolucija, v kateri ugotavljajo, da je vzrok nezadostne proizvodnje premajhno politično delo med delavci, ravnanje posameznih partijskih funkcionarjev do Partije in sindikatov ter opuščanje delovne discipline med člani Partije. Da bi to stanje v podjetjih popravili, so v resoluciji določene stroge kazni za partijske funkcionarje v podjetjih, okrepitev političnega dela med delavci in uvedba sistema osebne odgovornosti. Na koncu posvetovanja so prebrali imena kaznovanih in izključenih, med katerimi je več voditeljev župnih, mestnih in rajonskih komitejev Budimpešte.

Odpuščanje železničarjev v Zapadni Nemčiji

Berlin, 3. sept. (Tanjug.) Kakor poroča radijska postaja Lipelce, je izdala generalna direkcija železnice angloameriške okupacijske cone v Nemčiji sporočilo o odpustu 10.000 delavcev in nameščenecv železniških delavnic in prometne službe bionije. V obrazložitvi je rečeno, da so odpusti zaradi težke finančne krize, v katero so zabredle železnice Zapadne Nemčije. V obveščenih krogih Berlina menijo, da je to začetek velikega vala odpuštanja železničarskih delavcev v Zapadni Nemčiji.

NOA Kitajske bo preprečila vse imperialistične spletke v Tibetu

Peking, 3. sept. (Tanjug.) V zvezi s poizkusi ameriških in britanskih imperialistov ter njihovih plačancev v Indiji, da bi anektirali kitajsko ozemlje Tibeta, je agencija Nova Kitajska objavila članek, v katerem razkrivava te spletke. Tuji imperialisti in njihovi plačanci, je rečeno v članku, se zatekajo sedaj k številnim spletkam in manevrom, da bi odcepili Tibet od Kitajske in ga anektirali prav tako, kot so to nedavno skušali napraviti s Formozo. Zato povzročajo različne incidente v Tibetu in odrekajo, da bi bil Tibet del Kitajske. Pomagajo tibetskimi reakcionarnimi oblastem, ki se bore proti tibetskemu ljudstvu, da ne bi prišlo v trenutku, ko je narodnoosvobodilna armada osvobodila skoraj vso Kitajsko, ne samo do svoje svobode, temveč da bi ga spremenili v kolonialno sužnje tujega imperializma.

Toda, je poudarjeno nadalje v članku, Tibet je kitajsko ozemlje in tibetsko ljudstvo je neločljivi del kitajskega ljudstva, ki noče biti kolonialni suženj. Tibetško ljudstvo je pokazalo to s svojim odporom proti britanskemu imperialističnemu napadu leta 1887 in 1904. leta. To kaže tudi sedaj s odporom proti ameriškim, britanskim in indijskim napadalcem. Narodnoosvobodilna armada Kitajske je osvobodila doslej veliko narodov Kitajske in osvobodila bo tudi druge narode v severozahodni in južni Kitajski, vstevši Tibet, Sinkiang, Kanjien in Formozo ter ne bo dovolila, da bi, čeprav aamo ped zemlje ostala izven kitajske ljudske republike.

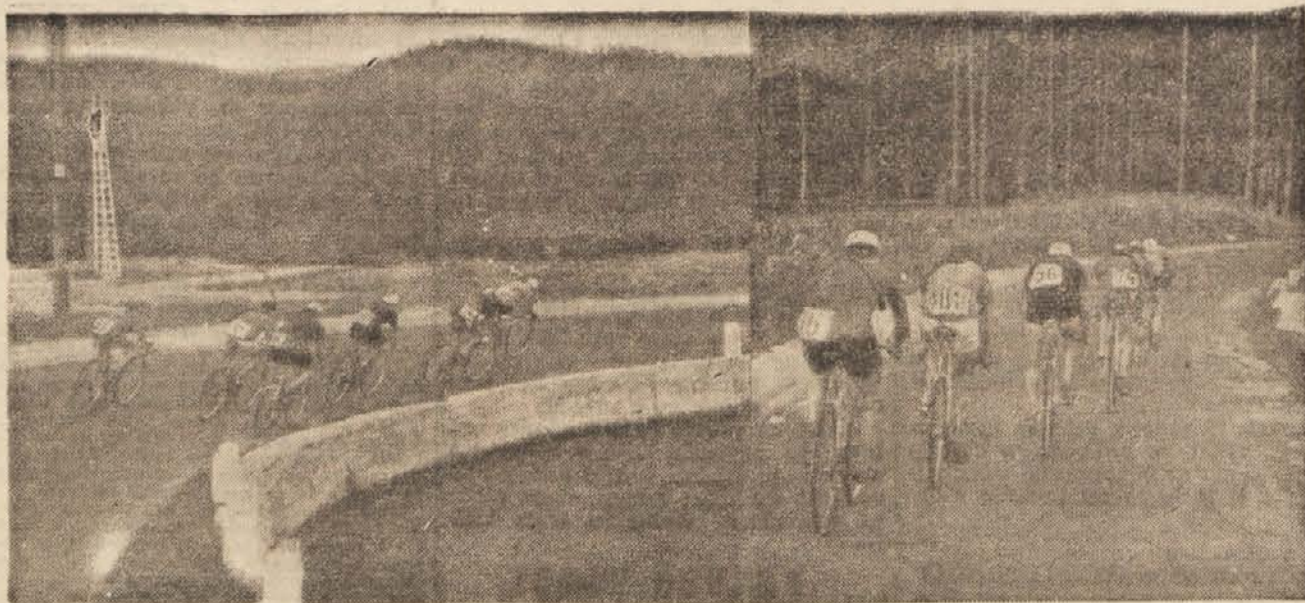
Stavke na Finskem se nadaljujejo

Helsinki, 3. septembra. Tass poroča, da se je pričela na Finskem tudi stavka zidarjev delavcev. Stavka 9000 pristanjskih delavcev se uporno nadaljuje. Število stavkokažov je v vseh finskih pristanjskih malenkostno in njihova dejavnost ne ugrožuje, kajti večina izmed njih ne pozna pristanjskih del. Stanje stavk delavcev lesne industrije, gradbenih podjetij in avtomobilskega prometa je nespremenjeno. Stavka delavcev podjetij živilske industrije se še nadaljuje. Celo po uradnih podatkih stavka sedaj v državi nad 30.000 delavcev.

VI. etapa kolesarske dirke po »Hrvatski in Sloveniji«

Zmagal je Malabrocca (I) pred Graizerjem (J)

Danes zadnja etapa Maribor—Zagreb

Dve skupini individualcev med vožnjo etape Bled—Ljubljana

Včeraj ob pol 12. so startali izpred Narodnega doma na 6. etapi Ljubljana—Maribor (136 km) vsi vozači po številu 58, ki so dospeli včeraj v Ljubljano na cilj V. etape.

Od stadiona po Tyrševi cesti so spustili vozače v odprto vožnjo. Na čelu skupine so bili Tržičani, ki so tako vozili preko Črnuškega mostu proti Domžalam po novi cesti. Od Lukovice do Trojan se je skupina razdelila v dolgo kolono. V vodstvu so bili ponovno Tržičani in Italijani ter Jugoslovani Graizer, Strain, Zorič, Todorovič, Bat in Poredski. Skozi Celje je pod vodstvom Italijana Dumcotti privzelo 40 vozačev, ki so bili burno pozdravljeni od tisočev množice. Ta vožnja je marsikoga utrudila. Zmagovalec Vrščica Graizer Miro je sicer poskušal dvakrat pobegniti z namenom, da bi potegnil s seboj tudi vse ostale najboljšje jugoslovanske vozače, toda potem, ko se mu nihče pridružil, je opustil ta poskus. Šele od Vojnika dalje proti Konjicam, se je razvila ostriša borba, ker so vozači pospešili vožnjo. Vendar se od skupine ni nihče mogel odtrgati. Pred Slovensko Bistrico je imel defekt jugoslovanski vozač in včerajšnji zmagovalec Poredski ter je zaostel. Skozi Fram, Slivnico in Hoče je skupina 27 vozačev vozila s pospešeno hitrostjo preko 40 km na uro. Malo pred Mariborom je imel že tretji defekt na današnji vožnji vozač Podmilščak ter je tudi on zaostajal ter je pri vstopu v Maribor ostalo le še 26 vozačev. Z nezmanjšano hitrostjo v borbi za prvo mesto so se vozači pripeljali skozi mesto med gostim špalirjem preko 20.000 Mariborčanov, ki so jih burno pozdravili. Prvo mesto je dobil za dve dolžini kolesa vozač v rumeni majici Malabrocca, za njim je privzelo Graizer Miro, tretji pa Francoz Prevotthal.

Tehnični rezultati: V času 4,19,48 so privzeli na cilj naslednji vozači: 1. Ma-

Avstrijska ljudska stranka

napoveduje rehabilitacijo nacistov

Dunaj, 3. sept. (Tanjug.) — Vladajoča avstrijska »ljudska« stranka je objavila te dni predvolivni razglas, v katerem poziva volivce, naj množično glasujejo za njene kandidate. V razglasu se poziva bivše naciste, naj glasujejo zanje in jim objavlja, da bo ena njenih glavnih nalog, da kongres reši vprašanje glasovalne pravice tistih nacistov, ki je še nimajo, in da razveljavi zakon o nacional-socialistih, ki jim je onemogočil odkrito udeležbo v javnem življenju. V tej zvezi pišejo »Salzburger Nachrichten«, da je bivši uradni vodja avstrijskih monarhistov Gustav Wolf pozval vse šovinistične elemente, ki so se zatekli v neonacistično organizacijo Zvezo domovini zvestih Avstrijcev, naj glasujejo za ljudsko stranko.

Separatistične intrige sicilskih fevdalcev

Rim, 3. sept. (Tass) V poslednji dobi se italijanski tiak, ki postavlja v ospredje banditizem na Siciliji, stalno povrača na vprašanje zveze med dejavnostjo roparjev in »separatističnim« gibanjem za ločitev Sicilije od Italije. Znano je, da so separatistično gibanje od 1943 do 1947 po propadu italijanskega fašizma podpirali in podpirali fevdalni veleposestniki in zemljiška gošpoda na Siciliji. Zatehvali so ločitev Sicilije od Italije in ustanovitev krajevne vlade pod njihovim lastnim vodstvom in kontrolo.

Znano je tudi, da so šle privilegirane skupine na Siciliji v svojih separatističnih manevrih tako daleč, da so predlagale staviti otok na razpolago ZDA kot »49. državo«.

Dejstvo o pogodbi med sicilijanskim roparjem Giulianom in kolodvozi separatističnega gibanja je tako očitno, da ga vladni listi »Tempo« (Rim), »Stampa«, »Gazzetta del Popolo« (Turin) in drugi odkrito komentirajo. »Unita« poudarja, da so se tesne vezi med zemljiško gošpodo na Siciliji in kolodvozi roparjev Giulianom posebno nazorno pokazale leta 1947, ko je Giuliano na ukaz veleposestnikov organiziral na prvomajskem zborovanju delovnega ljudstva v Portelli della Ginestra v bližini Palermo, množično streljanje. Da bi naredili konec roparstvu na Siciliji je treba preiskati dejavnost velefevdalcev na otoku — Giulianovih pristašev — poudarja »Unita«, namesto da podvezemajo »vojaške operacije« proti kmetom.

labrocca (I), 2. Graizer (J), 3. Prevotthal (Fr.), 4. Solman (J. B.), 5. Portal (Fr.), 6. Bolek (Jugoslavijski J. B.), 7. Strain (J. A.) 8. Rouffiteau (Fr.) 9. Sironi (J. B.) 10. Rozman (J.), 11. Zorič (J. A.), 12. Kukovetz, 13. Heiner (oba Avstr.) 14. Rinaldi (Trst) od 15—26 pa so Deutsch (A.), Javornik (Trst), Perne (J), Dumcotti (I), 34. Poredski (J. A.), 37. Godnič (J.), 40. Valant (J), 41. Polak (J), 47. Podmilščak (J. B.), 52. Boney (Fr.), 56. Uršič (J).

Dva vozača sta odstopila od vožnje.

Skupni plasman po 6. etapi je naslednji: 1. Malabrocca 31,12,30, 3. Čok (T) 31, 29,21, 3. Strain (J. B.) 31,37,1, 4. Zorič (J. A.) 31,38,18, 5. Rinaldi (T), 31,47,24, 6. Graizer (Jug.) kot prvi individualcec 31,43,05, 7. Coretti (Trst) 8. Fontanot (T),

9. Zollija (T), 10. Kukovetz (A). Sledijo: Sironi, Tišma (oba J. B.) Rouffiteau, (Fr.) Poredski, Bat (J. A.), Zukotti (I) Javornik (Trst), Gobbo (J).

Na 21. mestu je Rozman, na 25. Godnič, na 26. Perne, na 28. Polak, na 30. Podmilščak, na 36. Valant ter na 56. Uršič.

Vrstni red ekip je naslednji: 1. Trst 59,02,53, 2. Jugoslavijska A 59,23,31, 3. Italija, 4. Jugoslavijska B, 5. Avstrija, 6. Francija.

Za nagrado »Ljudske pravice« sta trenutno kandidata slovenska vozača Perne in Polak.

Izven konkurence tekmuje tudi ekipa Slovenije v postavi Graizer, Rozman, Godnič, ki bi s časom 96:44,57 zasedla peto mesto pred Avstrijo in Francijo.

Državno prvenstvo v waterpolu

V petek zvečer se je v Ljudskem kopališču na Reki pričelo povratno kolo državnega prvenstva v waterpolu. Po defileju, odigranju himne in slavnostnem govoru se je pred 3000 gledalci predstavil kot prvi par Hajduk (Split) ter Proleter (Zrenjanin). Ves pitek igre je imel v rokah Hajduk, ki je do konca potresel 11 krat mrežo, Proleter je bil še uspešen tik pred zaključkom igre. Končni rezultat 11:2 (3:1). Sodil je slabo Pavešič.

Najbolj zanimiva igra je bila tekma med Mladostjo (Zagreb) in Jugom (Dubrovnik), ki se potegujeta za naslov državnega prvaka. Mladost je nastopila okrnjena brez odličnih igralcev Saše Strkma, Ježića ter Somadžića, ki so do nadaljnjega suspendirani od Hrvatske plavalne zveze, in je imela malo izgledov za dober rezultat. Proti najmočnejši postavi Jug je izgubila s teženim rezultatom 3:2 (1:0), kar nam priča, da je bila igra zelo živahna. Gole so dali za Jug Stakula Ivo 2, Statinger 1, za Mladost Stipetić in ing. Strmac.

Sodil je objektivno Polić.

Primorje je v naslednji tekmi premagalo ljubljansko Enotnost z rezultatom 4:0. Gole za Primorje so dali Kurtini in Tijić po dva.

V soboto dopoldne se je turnir nadaljeval in so rezultati naslednji: Mladost : Proleter 5:2 (3:0). Sodnik Kalušić. Gole za Mladost Kumar 3, Quinz, Katunarić po enega. Za Proleter Drobac 2.

Jug : Primorje 2:0 (1:0). Sodnik Vučetić, gole za Jug Ciganović, Statinger po enega.

Hajduk : Enotnost 11:0 (5:0). Sodnik Pavešič.

Tekme se nadaljujejo.

Danes ob 10.30 tekma košarkaške lige Metalac : Železničar

Igrišče Ljube Šercerja v Šiški.

Ob 16.30 bo na Stadionu nogometna tekma Kvarner (Reka) : Odred (Lj.)

FA Min. za kmetijstvo NR Hrvatska
FA Min. za kmetijstvo LR Slovenija

Ministrstvo za kmetijstvo LR Slovenija — fiskalni aktiv, priredil v nedeljo 4. sept. SPORTNI DVOBOJ

sindikalnih podružnic Min. za kmetijstvo NR Hrvatske in Min. za kmetijstvo LR Slovenije s naslednjim sporedom:
ob 6.30 sprejem gostov na kolodvoru,
ob 8.00 kegljanje na kegljišču kavarno »Evropske«
ob 8.00 šah na 20 deskah v prostorih na Vilharjevi cesti 33,
ob 9.00 namizni tenis ženske na Vilharjevi cesti 33,
ob 9.30 namizni tenis moški na Vilharjevi cesti 33,
ob 10.00 odbojka ženske na igrišču na Vilharjevi cesti 33,
ob 10.30 odbojka moški na igrišču na Vilharjevi cesti 33,
ob 15.30 nogometna tekma na igrišču »Slovan« Kodeljevo.

Vsi prijatelji športa vabljani!

FA Min. za kmetijstvo LRS

V nedeljo 4. septembra ob 9.30 prijateljska nogometna tekma GARNIZIJA J. A. : JADRAN (Ljubljana) (Rakek)

Ob 11. uri mladinska kvalifikacijska nogometna tekma F. D. Kamnik jun. : Jadran jun.

TENISKI DVOBOJ

Partizan : Ljubljana 8:4

V sredo in četrtak ob 16. uri popoldne je bil na teniških igriščih ob Celovski cesti teniški dvoboj moških ekip ODJA Partizana in SD Ljubljane, ki se je končal z 8:4 točkami v korist Partizana.

Največje zanimanje je bilo za srečanje v igri med Branovičem in Razborškom. V prvem setu je Branovič popolnoma obvladal svojega nasprotnika in gladko zmagal. V drugem setu je Razboršek presenetil s dobro igro, medtem ko je Branovič igral ta set zelo raztreseno in se je šele v tretjem setu zbral in z odlično igro premagal Razborška, ki je tudi v tem setu pokazal dobro igro.

Gostje so zasluženje zmagali v tem dvoboju, vendar bi bila razlika v točkah lahko manjša.

Pri SD Ljubljani je še dobro igral poleg Razborške Čebular, pri gostih pa Branovič in Ristić.

Tehnični rezultati: Posamezniki: Branovič : Razboršek 6:1, 3:6, 6:4; Podkolnjak : dr. Skapin 5:7, 4:6; Ristić : Milavec 7:5, 6:0; dr. Krstić : Čebular 6:1, 3:6, 1:6; Branovič : Benko 6:0, 6:0; Ristić : Razboršek 8:6, 1:6; dr. Krstić : Bogataj 6:3, 7:5; Podkolnjak : dr. Skapin 7:5, 6:2.

Par: Branovič — Ristić : Razboršek — Benko 6:3, 6:3; Branovič — Ristić : Razboršek — Milavec 6:2, 6:1; dr. Krstić — Podkolnjak : Čebular — Bogataj 6:4, 3:6, 8:6; dr. Krstić — Podkolnjak : Čebular — dr. Skapin 6:4, 6:1.

Hajduk : Južni Wales 4:1

Newcastle, 3. septembra. V Newcastleu je »Hajduk« odigral svojo 19. tekmo v Avstralski ligi proti reprezentanci Južnega Walesa, ki jo je v svojem prvem srečanju v Sydneyu premagal s 3:1. »Hajduk« je igral v postavi, ki jo je v Avstralski ligi odigral največ tekmo: Beara, Kokoza, Katinić, Broketa, Mrkić, Ivo Radonković, Drvodelić, Ljutić, Andrijašević, Matošić, Vukus. V tej tekmi je zmagal »Hajduk« z rezultatom 4:1 (1:1). Za »Hajduka« so dali gole Drvodelić 2, Ljutić in Matošić po 1.

Dobro so igrali »Hajduka« v prvem polčasju igrali nervozno, nepovezano in brez zadostnega sistema, so zmagali v drugem polčasu izvrstno, s lepimi kombinacijami in ustaljenim modernim sistemom, ki je nasprotnika prisilil na obrambo in pripeljal do poraza. Ta zelo dobra igra je osvojila gledalce Newcastlea, ki so prizidali igralcem »Hajduka« zelo prišeren sprejem.

Reprezentanca Južnega Walesa, v kateri igra več avstralskih reprezentantov, je bila močnejša nasprotnik. Domaćini so zmagali v prvem polčasu z zelo hitrimi in enostavnimi kombinacijami pogosto ogrožali Bearov vrata.

Kakšno bo vreme prihodnji teden

(Napoved je izdelana na podlagi proučitve pojavnosti singularitet in analogij)

Padavine in ohladiitev je pričakovati v neposredni bližini 3. in okoli 10. septembra. Vmes bo zopet lepo vreme s postopnim dvigom temperature zlasti v drugi polovici tedna.

Vročino, ki traja še skoraj dva tedna, je pripisati vplivu antipastne cirkulacije, ki ustvarja nad našim ozemljem subtropski vremenski režim. Ker pa se glavno zbiranje zračnih mas vrši nad vzhodno Evropo (kar je za ta letni čas anomalen slučaj), je odprta razmeroma prosta pot atlantskih depresij v srednjo Evropo. Singularitete napovedujejo prvi vpadi hladnega atlantskega zraka približno za soboto, 8. septembra, kar bo povzročilo padavine in ohladiitev. V primeru komplikacij, ki so sicer malo verjetne, bi se lahko padavinsko vreme zavleklo za 2 dni. V začetku tedna je računati z zopetno upostavitvijo nove periode legeve vremena. Za konec tedna pa je pričakovati (na podlagi ojačane aktivnosti singularitet atlantskega vremenskega režima) nove padavine. Dobe trajanja teh padavin se ne da določiti, vendar bodo verjetno le kratkotrajnega značaja.

Dr. Vital Manohlin.

VREMENSKO POROČILO

HIDROMETEOROLOŠKE SLUŽBE

Stanje dne 3. septembra: Vsa Evropa je pod vplivom vdora polarnih zračnih mas, ki pritekajo od severozapadne Atlantike. Glavno središče nizkega zračnega pritiska je nad Anglijo, se pologoma polni, a v Biskajnem zalivu se ustvarilo novo jeдро nizkega zračnega pritiska, ki povzroča deževja na vzhodnem Atlantiku in v severozahodni Franciji.

Vremenska napoved za nedeljo 4. septembra: Zjutraj po kotlinah megla. Po osmi uri pretežno suho s delno oblačnostjo v popoldanskih urah. V Alpah slabotne krajevne plohe. Temperatura do 20 stopinj C.

OBVESTILA

POZIV ZA PRIJAVO TERJATEV DO ITALIJANSKIH OPTANTOV IN
PODJETIJ NA OZEMLJU, PRIKLJUČENEM PO MIROVNI POGODBI
Z ITALIJO K FEDERATIVNI LJUDSKI REPUBLIKI JUGOSLAVIJI

Pozivajo se vse fizične in pravne osebe na ozemlju, priključenem k FLRJ po mirovni pogodbi z Italijo, da v roku 20 dni po objavi tega poziva v U. I. LRS prijavijo svoje terjatve, nastale na kakršnih koli pravnih naslovih do fizičnih ali pravnih oseb, ki so optirale ali se odselile v Italijo. Terjatve fizičnih oseb lahko prijavijo tudi njihovi zakoniti nasledniki, terjatve pravnih oseb — razen onih, ki so prenesle svoj sedež v Italijo — pa tista podjetja oziroma ustanove, ki likvidirajo ali ki so prevzela prejšnje firme oziroma podjetja.

V prijavi mora biti navedeno:

1. Ime in priimek oziroma naziv in točen naslov jugoslovanskega upnika iz priključenega ozemlja.
2. Ime in priimek oziroma naziv in prejšnji naslov na priključenem ozemlju italijanskega dolžnika-optanta oziroma podjetja, ki je svoj sedež preneslo v Italijo.

VSEM PRIDELOVALCEM SONČNIC!

Vse pridelovalce sončnic obveščamo, da se odkup oziroma zamenjava za olje prične 15. septembra 1949. In trajajo neprekinjeno do 29. oktobra t. l., ko mora biti odkup oziroma zamenjava sončnic gotova. Plan odkupa je razdeljen na 6 tedenskih razdobja s točno planirano količino, ki se mora brezopojno odkupiti. Vsak pridelovalec bo svoj pridelek oddal v tisti zbiralni center, h kateremu pripada, ker mu bo le tam pripadajoče olje v zadostni količini na razpolago.

Opozarjamo vse pridelovalce, da se pred odkupom pripravijo na to, da se olje v svoje nasade sončnice večkrat pregledajo, ter ob vsakem pregledu požanjejo le dozorele sončnice glave. Na ta način bodo lahko takoj ob priložnosti odkupa oddali ves pridelek do zadnjega dozorelega glav. Tako se od odkupa pravega obroka se mora poskrbeti za odajo vse preostale, dozorele količine, ker bodo medtem sončnice že popolnoma dozorele. Po zadostni osušitvi na soncu ali v sušilni sušilnici jih je oddati v področno zbiralno bazo.

Kdor ne bo oddal sončnic v zgoraj predpisanem roku, jih moral oddati kasneje, ne da bi zato prejel v zameno odgovarjajočo količino olja. — Glavna direkcija živilske industrije LRS.

GEODETSKA UPRAVA LRS

poziva ministrstva, ustanove in podjetja, ki predvidevajo geodetska dela za leto 1950, da svoje potrebe, da sta prijavijo najkasneje do 20. IX. 1949. Geodetski upravi LRS, Slomškova 12, v kolikor takih del doslej še niso prijavili. Prijave naj obsegajo naslednje podatke:

1. Naziv prijavitelca.
 2. Kraj meritev.
 3. Vrsta dela.
 4. Obseg dela, ki naj bo razviden iz kopije načrta ali specialke (za večja dela).
 5. Rok izvršitve, posebej za terenska in posebej za pisarska dela.
 6. Merilo za katero naj se meritev vrši.
 7. Višina predmeta ekvivalenca stolin.
 8. Katerim svrhom naj izmera služi.
 9. Kdo bo delo investiral.
- Za pravilno planiranje geodetskih storitev so ti podatki neobhodno potrebni za obračun potrebnega časa, izvedbe dela in za obračun stroškov.

Gornje podatke naj dostavijo tudi naročniki geodetskih del, ki so dela za prijavili, pa niso v prijavah navedli vseh gornjih podatkov. Prijavi, ki bodo dosegle po tem roku, ne bomo vzeli v obzir.

Geodetska uprava LRS Ljubljana

PRESKRBA

DELITEV MESA

Poverjenstvo za trgovino in preskrbo MLO Ljubljana obvešča potrošnike, da si lahko nabavijo sveže meso ali željo drugo vrsto mesa, da se prijavijo do 5. do vključno sobote dne 10. septembra na odredka živilskih nakaznic za mesec september in sicer:

- R-1a jam 1275 gr na odredko Meso II — 1250 septembra, 850 gr na odredko Meso II — 850 septembra
- R-1a 1125 gr na odredko Meso II — 1100 septembra, 750 gr na odredko Meso II — 750 septembra
- R-21 450 gr na odredko Meso II — 450 septembra, 300 gr na odredko Meso II — 300 septembra
- R-1b 900 gr na odredko Meso II — 900 septembra, 600 gr na odredko Meso II — 600 septembra
- R-22 450 gr na odredko Meso II — 450 septembra, 300 gr na odredko Meso II — 300 septembra
- R-1 450 gr na odredko Meso II — 450 septembra, 300 gr na odredko Meso II — 300 septembra
- R-2a 675 gr na odredko Meso II — 700 septembra, 450 gr na odredko Meso II — 450 septembra
- R-2 375 gr na odredko Meso II — 400 septembra, 250 gr na odredko Meso II — 250 septembra
- R-3 300 gr na odredko Meso II — 300 septembra, 200 gr na odredko Meso II — 200 septembra
- G 240 gr na odredko Meso II — 250 septembra, 160 gr na odredko Meso II — 150 septembra
- D-1 100 gr na odredko Meso II — 100 septembra, 50 gr na odredko Meso II — 50 septembra
- D-2 150 gr na odredko Meso II — 150 septembra, 100 gr na odredko Meso II — 100 septembra
- D-3 200 gr na odredko Meso II — 200 septembra, 100 gr na odredko Meso II — 100 septembra

Meso si lahko nabavijo tudi bolniki, ne samo žene, dajalci krvi in zamudniki. Sveže svinjsko meso se deli v razmerju 1:0,80, prekajeno svinjsko meso pa v razmerju 1:0,70. Opozarjamo mesarje, da se pri delitvi mesa strogo držijo danih navodil, t. j. da dele mesa samo potrošnikom mesta Ljubljane.

Nadalje naročamo razdeljevalcem mesa, da dele telečje mesa prvenstveno na živilske nakaznice D-1, D-2 in D-3, ako potrošnik to želi.

Poslovavnice na trgu Wolfova 12, Gajeva 1, nanaša: Gosposvetska 6, Zaloška 22, Tržaška 81, Celovška 54 in Miklošičeva 17, dele mesa v nedeljedne dne 5. torek dne 6. in sredo dne 8. t. m. od 6-12: v sredo dne 7. na ves dan od 6-12 in od 14-17.

V petek dne 9. t. m. dele mesa od 6-12 in od 14-17 nedeljedne, ki so delovna za delitev mesa bolnikom.

V soboto dne 10. t. m. dele mesa neprekinjeno od 6-17 vse prodajalne mese.

Cena bo nabita na vidnem mestu v prodajalni. Odrečke in obračun je oddati Mestni klavnic.

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

3. Znesek terjatve in v kakšni valuti.

4. Pravni naslov terjatve s točno označbo vrste terjatve (tekoči račun, vloga s številom vložen knjižice, posojilo, neplačane terjatve iz delovnega razmerja, pogoj vrednostnih papirjev z nazivom teh papirjev, datumom emisije, serijo in številko kot tudi številom kosov ali terjatve na kakršnem koli drugem pravnem temelju.

5. Eventualna podrobnejša pojasnila.

6. Ime in priimek oziroma naziv in točen naslov prijavitelja terjatve.

Prijave se morajo vložiti čimprej, a najkasneje v omejenem roku 20 dni, pri najbližjem Poverjenstvu za finance Okrajnega oziroma Mestnega ljudskega odbora na priključenem ozemlju.

Opustitev prijave gornjih terjatev ima lahko za posledico izgubo tožadnih pravic in predstavlja devizni prekršek po določbah deviznega zakona. — Iz pisarne generalnega sekretariata vlade LRS.

DNEVNE VESTI

Zapora ceste. Okrajni ljudski odbor Kranj, Uprava za ceste sporoča, da bo cesta 1/5 Skofja Loka-Zeleniški od 5. do 9. septembra t. l. zaprta zaradi popravila mostu na Praprotnem. — 2469

Izredni sestanki vseh uličnih pooblaščenec za preskrbo RLO I bo v ponedeljek, dne 5. IX. ob 18. uri v sejni dvorani MLO (na magistratu). — Poverjenstvo za TP RLO I.

Brigadirji X. trikrat udarne LMDB »Mih. Marinko« imajo zbor zaradi razdelitve diplom 5. septembra ob 10. uri dopoldne na dvorščici 1. državne gimnazije, Ljubljana. Vsebova slica. — MK LMS.

Ob praznični obletnici železnice bo v Ljubljani kulturni festival, ki se začne v nedeljo 11. in konča v nedeljo 18. sept. Vse te dni bodo kulturne prireditve deloma v unisoni dvorani, deloma v filharmonski dvorani, dalje v Litostroju, Domu armije, St. Vidu, v Vevčah in v operi. Podrobni spored bo sledil. Vstopnice v Knjižarni muzikalij in v točnem skladu od srede dalje.

SKUD »Tone Tomšič« Univerze v Ljubljani poziva vse priključene in nove članke za laboratorije v Batolo (folklor, pesna, orkester in dramatika) na zbor v nedeljo 4. t. m. ob 11. uri na dvorščici Univerze. Udeležba strogo obvezna zaradi navodil! — Odbor. — 2457

Razpored nedeljske zdravstvene dežurne službe za zavarovanje mesta Celje v mesecu septembru 1949. Dne 4. sept. dr. Sešek Maksim, Ljubljanska c. 36, dne 11. sept. dr. Podpečan Ivan, Mariborska c. 24, dne 18. septembra dr. Čvrtiljo Marjan, Stanova ul. 21/II, nadsr. dne 25. sept. dr. Sovšek Maksim, Ljubljanska c. 36. Nedeljska zdravstvena dežurna služba traja od sobote opoldne do ponedeljka do 8. ure jutraj.

DAJALCI KRVI!

Nujno prosimo dajalce krvne skupine B, da se odzovejo pozivu v ponedeljek 5. sept. t. l. (fizicemom zaradi nujne potrebe). V torek, sredo in četrtek bodo redni odvzemi dajalcev krvi vseh skupin in tudi novih dajalcev krvi.

Predvsem naprošamo dajalce krvnih skupin A, B in AB, da se odzovejo v čim večjem številu.

Ponovno naprošamo, da dajalci krvi ne zaparkujejo, zlasti na mestnega (tudi ne baje kave).

Javite se po možnosti ob 8 uri, nikakor pa ne po 10 uri.

Dajalcem krvi pripadajo dodatki v sladkorju, maščobi, belci, svežem mestu in denarna nagrada.

Dajalcem z deželo se povrne po tisti stroški v obo smeri (potniški vlak III. razred in avtobus). Enosmerno vozovnico morate oddati v zavodu — Zavod za transfuzijo krvi — Med fakulteta v Ljubljani, tel. št. 41.08.

KONCERTI

Prihodnji večer bo v torek 6. sept. ob 20. uri na dvorščici magistrata. Spored izvajata Frane Milčinski-Ježek in Slovenski vokalni kvintet. Predprodaja od danes naprej v Knjižarni muzikalij.

Tenorist Rudolf Franz priredi v četrtek 8. sept. samostojni večer pesmi in arij na magistratnem dvorščici.

RADIO

Ljubljana, Maribor in Slov. Primorje

Poročila: ob 8.30, 12.30, 14.30, 19.30 in ob 22.00.

8.00 Večer jutranji spored — 9.00 Iz dnevnika brigadirja Habičevića — 9.30 Glasbeno medigra — 9.40 Poje obrtniški zbor iz Maribora p. v. Karla Rakusa (prenos iz Maribora) — 10.00 Dopoldanski koncert. Na spored: Marjan Lipovšek, Anton Lajkovič, Marija Bravnikar in Blaž Arnič — 11.00 Za naše delovne kolektive — 11.30 Igra orkestra mariborske radijske postaje p. v. Draga Lorbecka (prenos iz Maribora) — 12.45 Laska glasba — 13.00 Pol ure za pionirje in cilbano: Vesele in žalostne in lisičje Zvitorepki — 13.30 Za vsakega nekaj — 14.45 Lirični stavki iz godalnih koncertov — 15.00 Oddaja za naše podočelje — Predavanja: Politični pregled — Iz socialističnega Prekmurja — Kaj bomo delali v septembru? Zakaj bomo obiskali zagrebški voseleom — Oktobrska revolucija — Franco Bevk: Zelenka kača — Odločanje — Vmes pester glasbeni spored — 19.00 Slavni umetniki s plošč — 19.45 Zabavna glasba — 20.00 Politični komentar iz Beograda — 20.15 Večeri napeli — 20.50 Najnovejša fizikalna poročila — 21.00 Slavni komponisti pisajo sceno glasbo — 22.30 Laski nočni spored.

KINO

LJUBLJANA UNION: Avstrijski film »Pro. FN. 187.

MOSKVA: Sovjetski film »Sodišče časti, mesecnik JA 8.

SLOGA: Jugosl. film Parada mladosti, Proga Brčko Banovič, tehnik. Predstave ob 15. 17. in 21. uri.

TIVOLI: Avstrijski film »Dolga pot, Bos. mesecnik 17. — Predstava ob 20.

TRIGLAV: Sovjetski film »Križarka Varjag, Bosan. mesecnik 19.

SISKA: »Strana na Rannu, tehnik. Predstava ob 18 in 20.

MARIBOR PARTIZAN: Amer. film »Gospa Curie, Gozine brigada.

UDARNIK: Sovj. film »Maritas, Bosan. mesecnik 19. — Predstave ob 17. 19. in 21.

POBREZJE: Sovj. film »Daljna nevesta, tehnik.

LETNI: »Vlak polje na vzhodu, FN 178. — Predstava ob 20.

CELJE METROPOL: Ameriški film »Tarzanov zaklad, Delavska letovšica.

DOM: Češki film »Sineas, tehnik.

KAMNIK: Ameriški film »Nob v Casablance, FN 182.

KRANJ STORZI: Sovjetski film »Srečanje na Labe, Rudarji 8.

SVOBODA: Ameriški film »Državljan Kane, FN 177.

PTUJ: Sovj. film »Prva plesalka, Bosanski mesecnik 20.

NOVO MESTO: Poljski film »Poslednja etapa, ob 16. 18 in 20.

JESSENJE MESTNI: Sovjetski film »David Guramšvili, tehnik. — Predstave ob 16. 18 in 20.

OBVESTILO

Pozivamo vse ustanove, podjetja, založbe itd., da morajo planirati vse proizvode grafične industrije (časopise, revije, knjige, brošure, plakate, letake itd.), razen obrazcev in tiskovin, katere bo planirala Državna založba Slovenije, za l. 1950 pri Uradu za informacije Predsedstva vlade LRS do 8. septembra 1949. Interesenti naj se javijo vsak dan od 10-12 na Uradu za informacije pri PVLRS, Ljubljana, Tyrševa c. 1-IV.

Opozarjamo vse potrošnike grafičnih izdelkov, da bo razdeljen kontingent samo tistim, ki bodo pravočasno planirali. — Urad za informacije pri PVLRS.

ZADNJI ČAS ZA SETEV OLJNE
REPICE

Setev oljnice mora biti zaključena najkasneje do 10. sept. Pravočasno posejana oljna repica bo imela dovolj časa da se že pred nastopom mraza dobro razraste in postane tako odporna proti zimski eventualni pozobi. Donos oljne repice je lahko 500 kg ali pa tudi 2000 kg na ha. Ta razlika nam pove, da lahko dosežemo z pravočasno setvijo, z dobro obdelano zemljo in nogo posevka znatno boljši pridelek.

Okrajni ljudski odbori naj s sodelovanjem množičnih organizacij izvrše danes, v nedeljo 4. septembra, temeljit pregled dolejš posejanih površin. Krajevni ljudski odbori so dolžni napraviti točen seznam pridelovalcev s površino posevka oljne repice in ga takoj naslednji dan dostaviti okrajnim ljudskim odborom.

V zvezi s tem morajo krajevni ljudski odbori takoj opozoriti vse tiste pridelovalce, ki oljne repice še niso posejali, naj repico posejejo še v tednu od 4. do 10. septembra. Oljna repica je važna industrijska rastlina, ki nam daje znatno količino dragocene jedilne in tehnične olja, zato je treba tej kulturi, ki je v nekaterih naših krajih še neznana, posvetiti vse pažnjo in nogo, da bo pridelek po ha najobilnejši. Lastni maščobni fond lahko s pridelkom oljne repice znatno povečamo in naše delovno ljudstvo preskrbimo s kar največjimi količinami jedilnega olja.

Za izvedbo plana setve oljnice oljne repice so poleg krajevnih ljudskih odborov odgovorne tudi množične organizacije, zlasti pa poljedelski odseki splošnih kmetijskih združenj — Ministrstvo za kmetijstvo.

POZIV!

Glavna direkcija za odkup poljskih pridelkov in kreme poziva vsa državna posestva, gozdne uprave, razne ekonomije in ostale ustanove, katere so svojačeno javile potrebo po senu ali jih še naraščajo pri gornji direkciji, da pospravijo seno na lastnih ekonomijah in kjer koli kosnja še ni dovršena, sprazumno s lastnikom. Za vse kosnine, na katerih seno še ni pospravljeno, je takoj organizirati delovno silo s podočelji. KLO-ji naj pozovejo vse lastnike nepospravljenih kosnin, da jih pospravijo.

Glavna direkcija bo nadaljevala dobavo koristnikov sena, šele na podlagi potrdila KLO, da so v njegovem območju vse kosnine pospravljene.

POZIV!

Kmetijska zadruga Prevalje poziva vse bližnje člane zadrugske nekmote, ki so bili včlanjeni v bližnji Nabavno-prodajni zadrugi za Mežsko dolino in plačali svoj delež, da ta delež dvignejo v roku 1. meseca, sicer jim delež zapade v korist Kmetijske zadruge Prevalje. To velja za okoliš KLO Prevalje. — Upravni odbor Kmetijske zadruge Prevalje.

VESTI IZ MARIBORA

Lekarne v Mariboru. Od 5. sept. dalje so lekarne odprte od 8-12 ure in od 15-18 ure. Dežurna lekarna pa je ves dan odprta.

Dežurne lekarne. Nedelja 4. septembra: II. mestna lekarna, Gosposka ulica 12. — Ponedeljek 5. septembra: III. mestna lekarna, Trg Rdeče armade 3.

Petrovniška zadruga z o. j. v Sevnici

sklepe svoje

1. REDNO SKUPŠČINO

v nedeljo 11. septembra 1949 ob 8.30 v Tolo. vadem domu v Sevnici s naslednjim dnevnim redom:

1. Otvoritev skupščine.
2. Volitev delovnega predsedstva.
3. Volitev verifikacijske komisije.
4. Volitev kandidatskega odbora.
5. Poročilo upravnega odbora za leto 1948 in predlog upravnega odbora za poslovanje v letu 1949.
6. Poročilo nadzornega odbora in predlog za podelitev razrešnice upravnemu odboru in potrditev predloga za razdelitev poslovnega prebitka.
7. Diskusija o poročilih.
8. Sklepanje o odobritvi sklepov računov za poslovno leto 1948 ter o podelitvi razrešnice upravnemu in nadzornemu odboru.
9. Sklepanje o reorganizaciji Petrovniške zadruge in odstop poslovalnice IV.
10. Volitev upravnega in nadzornega odbora ter delegatov za RPZ.
11. Sklepanje o višini zneska, do katerega sme upravni odbor zadruge zadolžiti.
12. Predlogi in priporočila.
13. Služajnosti.

Če skupščina ne bi bila od določen uri sklepna, se skliče za dan 13. septembra 1949 nov zbor, vse ob istem času, kraju in z istim dnevnim redom ter bo čez pol ure veljavno sklepanje od vsakega števila zadruginih članov.

OKRAJNI ODBOR ZB NOV GROSUPLJE

bo priredil 11. septembra

SPOMINSKI DAN 6. OBLETNICE
PADCA TURJAKA

Začetek proslave ob 10. uri dopoldne na Turjaku. Po končani proslavi prosti zabava. Vabljeni vsi, posebno pa borci, ki so sodelovali v tej borbi.

Okrajni odbor Zveze borcev
NOV Grosuplje

SKUD Franc Sahman — Zagor Mežica potrebuje za svojo zgradbo na pihala

GODBENIKA ZA KRILOVKO
(FLIEGELHORN)

Služba pri rudniku svinec in topolina Mežica. Plača po uredbi. Stanovanje zagotovljeno.

OSMRNICA

Planinsko društvo in alpinistični odsek v Kranju sporočata, da sta v odkrivanju planinskih lepot kot rtič naurja premislili na Premju v Bosni (tovarišci MARICA HRIBAR in Ada MODIC). Obe alpinistki, ki bosta prepeljali pod domačo planino, bomo ohranili v trajnem spominu. — Planinsko društvo Kranj.

Ureja uredniški odbor. — Odgovorni urednik Dušan Bole. — Naslov uredništva: Kopitarjeva 6. — Uprava: Kopitarjeva 2. — Telefon uredništva in uprave: 52-61 do 52-65. Telefon naročniškega oddelka 30-30. — Telefon oglašnega oddelka 36-85. — Štev. ček. računa 6-90601-0.

ŠOLSTVO

OBVESTILO

Ministrstvo za prosveto opozarja vse študente univerz, da se prošnje za sprejem v študentske domove, ki nimajo vseh zahtevanih prilog, ne bodo upoštevale. Prosilci, ki so prošnje že vložili, a niso oddali vseh prilog, naj te nemudoma naknadno dostavijo.

Ministrstvo za prosveto

Rajonske glasbene šole v Ljubljani (Siska, St. Vid, Moste, Polje in Vite) sprejemajo z 10 dni kolikavne prošnje starih in novih učencev za sprejem in vpis ter za naknadne in popravne izpite do 9. sept. Sprejemni izpiti bodo na vseh šolah dne 12. sept., ostali izpiti pa 13. sept. Podrobnosti na oglašnih deskah.

Pričetek pouka na štiri letni in enoletni vzgojiteljski šoli bo dne 15. septembra 1949. Vpisane dijakinje in hospitantke v domovih igre in dela naj se zberejo ta dan v dijaškem domu »Majda Vrhovnikovec« na Taboru št. 13 v Ljubljani. — 2467

Uprava interneta ekonomskega tehnikuma v Ljubljani obvešča vse dijakinje, ki so se vpisale za internat da bo internat odprti od 10. IX. 1949 dalje. Opozarjamo vse dijakinje, da morajo poleg osebnih potreb, ščin prineseti s seboj tudi odeje in blazino (ostalo posteljino dobe v internatu). 2468

Dr. učiteljske Celje. Naknadni vpisi za 1. letnik bodo 9. sept. dopoldne. Začetek pouka bo 10. sept. ob 8. uri. Vsi vpisi 11. letnika imajo 3. septembra ob 10. uri obvezno vajo. Učiteljske bo letos na II. osnovni šoli. — Ravnateljstvo.

Na šoli za učence v gospodarstvu kovinske stroje Ljubljana-Siška bo vpisovanje za vse letnike od 5. do vključno 9. septembra, vsak dan od 8-12. Popravni izpiti od 10. septembra dalje. Pričetek rednega pouka 15. septembra ob 8. uri. Podrobnosti na oglašni deski — Uprava.

RAVNATELJSTVOM GIMNAZIJ IN
SEDEMLETK, PROFESORJEM IN
PREDMETNIM UCITELJEM

Sporočamo, da bo prehrano preskrbelo in plačalo za vse znanstvene in pedagoške potrebe učiteljev Ministrstvo za prosveto. Odredke živilskih nakaznic za čas, ko bo trajal tečaj, prinesite s seboj. Za udeležence, ki nimajo v Ljubljani stanovanj, bo Ministrstvo za prosveto preskrbelo na svoje stroške stanovanje v internatu. Voznina bo povrnjena.

Ravnateljstva naj ure odosodnih razdelo, profesorjem drugih strok; ti jih bodo vrnili, ko bodo duredni na tečaju.

Tečaj za matematiko in fiziko se bo pričel dne 12. septembra 1949. Vsi udeleženci naj se javijo do 10. ure dopoldne tega dne v fizikalni predavalnici na realki, Vegova ulica 4. Zaradi praktičnih vaj prinesite po možnosti s seboj delovne halje!

Čas in kraj za ostale tečaje bo naknadno objavljen v dnevnem časopisu.</